

Skillnader mellan länder

Gunnar Björing

Boksidan

Skillnader mellan länder

Gunnar Björing

Copyright: Förlaget Boksidan 2013
Box 558
146 33 Tullinge

Skillnader mellan länder, ISBN-nummer: 978-91-88109-35-4

Läs mer på www.boksidan.com, det är både lärorikt och gratis!

Det mesta av det människor skapat är sig likt världen över.

I alla länder används pengar. De flesta har egna sedlar och mynt. Fast, i synnerhet mynten, är ofta så lika varandra att det skapar förvirring på resor mellan flera länder.

Vi bor som regel i byggnader med dörrar och fönster, det finns gator och vägar. Vi använder kläder, intar vår föda från tallrikar och dricker ur glas. Alla länder är uppbyggda på ungefär samma sätt, med några som styr med hjälp av statliga institutioner såsom polis och domstolar. Människor tjänar som regel sitt uppehälle genom någon form av arbete. Vi roar oss genom att titta på TV, lyssna på musik, prata, ha sex och äta, samt i en delmängd av världen genom att konsumera droger som alkohol. Därtill är en stor del av de produkter vi konsumerar lika värden över. Det sista beror till en del på att många produkter tillverkas av ett fåtal företag och säljs globalt (se exempel i tabell 1).

Tabell 1. Världstäckning för ett urval företag enligt företagets respektive hemsida (totalt finns det ca 200 länder).

Företag	Huvudkontor	Huvudprodukt	Antal länder
Coca-cola	USA	Läsk	Typ alla
Toyota	Japan	Personbilar	Typ alla
McDonalds	USA	Snabbmat	119
Volvo	Sverige	Lastbilar	>140
Electrolux	Sverige	Vitvaror	>150
Unilever	Nederländerna/Storbritannien	Livsmedel	Typ alla
Ericsson	Sverige	Telefonnät	>180
HSBC	Storbritannien	Bank	>80
Heineken	Nederländerna	Öl	Tillverkning i 71 länder
SCA	Sverige	Intimskydd	>100
Kraft	USA	Godis	>170

Dessutom regleras en hel del produkter av standarder. Idag finns över 10.000 internationella standarder, som föreskriver utformningen av ett stort antal föremål som kontaktdon, mobiltelefoner, rör, skruvar et cetera.

Utöver teknisk harmonisering praktiserar vi social harmonisering av lagar för bland annat handel och trafik i och mellan länder. Till detta kan adderas omedveten harmonisering orsakad av att vi i någon mån konsumerar samma kulturprodukter (filmer, musik, tv-program med mera).

Trots ovanstående, finns emellertid ännu vissa skillnader länder emellan. Det skulle delvis kunna bero på varje land har sin egen historia. Länder som blev fria på 1800-talet är, exempelvis, mer demokratiska än yngre stater (mätt i graden av politiska rättigheter, diagram 1). Kanske för att har haft längre tid på sig att skapa demokrati.

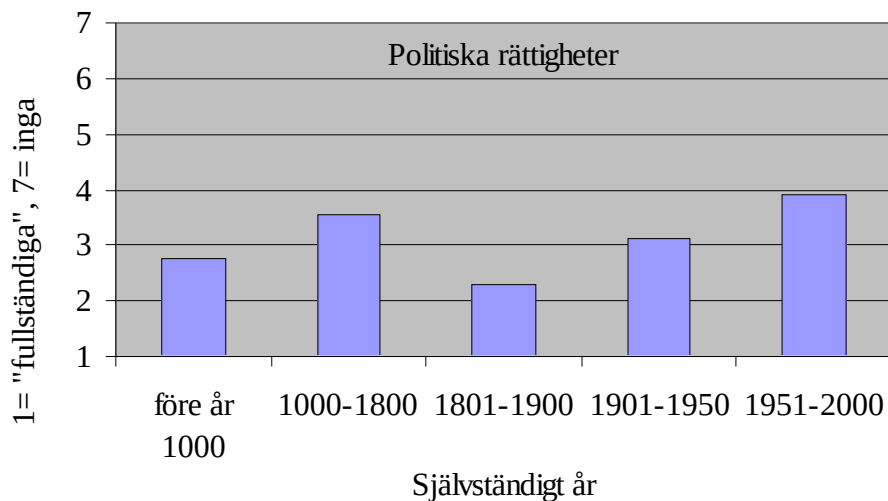

Diagram 1. Den genomsnittliga demokratiska nivån i länder som blev fria före år 1000 (9 st.), år 1000-1800 (11 st.), 1801-1900 (27 st.), 1901-1950 (27 st.) samt 1951-2000 (111 st.). Enligt FN:s utvärdering av hur många friheter som innevånarna i varje land hade runt millennieskiftet, i förhållande till deklarationen om mänskliga rättigheter (se www.globalis.se). Skalan sträcker sig från 1 (=full politisk frihet) till 7 (=mindre politisk frihet).

De tidigare ockuperande/kolonialiserande¹ kulturerna har också präglat de ockuperade/kolonialiserade områdena. Ju mer nyligen den senaste längre ockupationen inträffade, desto tydligare är kopplingen till ockupationsmaktens språk. Sverige och Danmark, exempelvis, har varit fria länge och våra språk skiljer ganska mycket ifrån varandra och ifrån det språk kolonialisatörerna talade. Emedan de i 20 av de 21 forna spanska kolonierna fortfarande talar en spanska som låter ungefär som den i Spanien (se tabell 1+2). I den 21:a av dessa (Filipinerna) har de utvecklat ett eget språk (Tagalog) som dock har många spanska influenser. Samma sak gäller i de forna franska, engelska och portugisiska kolonierna som i många fall blev fria betydligt senare. I de tidigare ryska/sovjetiska områdena däremot är ryska oftast inte ett officiellt språk. I 9 av de 17 länder som under lång tid var en del av det Osmanska riket talas idag arabiska, det gör man däremot inte i rikets "arvtagare" Turkiet.

Namnen på de ockuperade ländernas valutor följer i många fall samma mönster, bortsett ifrån Portugals kolonier. Även de forna engelska områdena har mer varierande namn på sina valutor, men i 31 fall av 56 förefaller den ha samband med den koloniala historien eftersom valutan i 26 fall heter dollar, 3 fall schilling och 2 fall pund. Därtill heter valutan pund i Egypten, Libanon och Syrien. Länder som efter den betydligt längre Osmanska ockupationen var brittiska protektorat. I de tyskdominerade staterna och dessas kolonier (Tyskland, Holland, Danmark, Sverige, Österrike, Schweiz, Norge, Finland, Indonesien, Surinam m fl.), fanns, i synnerhet innan euron, en viss förkärlek för namnen mark och krona, fast dessa namn har ofta valts långt efter det att de blev självständiga organiserade riken.

Vilken religion som dominerar beror i betydligt lägre grad på den dominerande ockupationskulturens dito, bortsett ifrån i de forna spanska kolonierna där katolicismen än idag dominerar.

¹. I stort sett alla länder har varit ockuperade eller blivit kolonialiserade av någon folkgrupp eller stat som kanske i någon mån präglat området därefter. I flera fall har olika kolonisationer avlöst varandra och i dessa fall har jag som regel valt den kultur som under längst period varit ockupationsmakt. De Nederländska, Danska och Svenska ockupationerna är insorterade under kategorin Tysk/Germansk ockupation.

Beträffande andra faktorer, som hur stor del av barnen som går i grundskolan, tillgången på rent vatten samt bra toaletter, andelen som lider av undernäring, graden av korruption, antalet mobiltelefonabonnenter per 100 invånare, BNP⁹ per capita, exportandelen, antalet person-/lastbilar och bussar per 1.000 invånare, alkoholkonsumtionen och de politiska rättigheterna, syns däremot ingen samstämmig trend som pekar emot att vissa kolonialherrar lämnade ett bättre eller sämre arv efter sig. Förutom att de forna franska kolonierna har sämst eller näst sämst värde beträffande 10 av 12 faktorer och att de tyska/germanska områdena, med ett undantag, har bäst värden.

Tabell 2. Den dominerande¹ (ockupations-)kulturen i förhållande till diverse data. Spansk= rosa, rysk= ljusblå, fransk= röd, brittisk= grön, tyskt/germansk= brunt, osmansk=grå, portugisisk= gul, kinesisk=ljusgrön. Siffrorna som anges är genomsnitt för alla länder i respektive grupp utan viktning för olikheter i folkmängd.

Dominerande ockupationskultur ¹	Barn i skolan ² (%)	Rent vatten ³ (%)	Bra toaletter ⁴ (%)	Undernäring ⁵ (%)	Korruption ⁶ 1=mycket	Mobiltelefoner ⁷ / 100 inv.	Offentl. Utg för hälsovård ⁸ (% av BNP)	BNP ⁹ per inv.	Export ¹⁰ av varor och tjänster (% av BNP)	Bilar & bussar ¹¹ 1.000 inv.	Alkoholkonsumtion ¹² (liter ren alk/år?)	Politiska rättigheter (1=fullständiga)	Ockupations- språk ¹³ = officiellt språk	Ockupations- valuta- namn ¹³	Ockupations- religion ¹³ = störst
Spansk	90	96	79	12	3	99	4	6 630	36	141	7	3	20 av 21	8 av 21	21 av 21
Rysk	93	98	87	7	3	106	3	4 750	52	239	11	4	2 av 16	2 av 16	5 av 16
Fransk	81	88	44	20	3	65	3	4 184	34	97	5	5	21 av 31	18 av 31	9 av 31
Brittisk	92	94	69	14	4	81	4	8 248	41	204	6	3	49 av 56	31 av 56	16 av 56
Tysk/germansk	96	99	96	6	7	128	6	22 658	55	471	11	1	Vissa kopplingar		
Osmansk	91	97	90	6	3	109	3	7 429	36	215	4	5	Vissa kopplingar		
Portugisisk	93	87	56	17	4	78	4	6 027	47	63	6	3	7 av 8	-	5 av 8
Kinesisk	100	96	45	18	3	62	2	2 263	34	33	4	4	Inga tydliga kopplingar		

- Indikatorn visar hur stor andel barn i grundskoleålder som var inskrivna i skolan år 2009, enligt FN:s hemsida: www.globalis.se.
- Andel av befolkningen i stadsområden som 2008 hade tillgång till en vattenkälla av bra kvalitet, enligt www.globalis.se.
- Den totala andelen av befolkningen som 2008 hade tillgång till välutbyggda sanitäranläggningar, enligt www.globalis.se.
- Andelen av befolkningen som var undernärda 2007, enligt www.globalis.se.
- Indikatorn visar korruptionsnivån i landet 2011, såsom näringsfolk, akademiker och riskanalytiker uppfattar det. Korruptionsskalan går från 1 (väldigt korrupt) till 10 (helt renhårigt), Indikatorn inkluderar korruption i offentlig sektor (till exempel polisen, utbildnings- och hälsosystemet, statens köp av tjänster från näringslivet) och i politiken, enligt www.globalis.se.
- Antal mobiltelefonabonnenter per 100 invånare år 2010, enligt www.globalis.se.
- Offentliga utgifter för hälsovård (% av BNP) år 2007, enligt utrikespolitiska institutet (www.landguiden.se).
- =BruttoNationalProdukt= det totala värdet av alla varor och tjänster som producerades i landet år 2000 exklusive de som användes i produktionen av annan vara eller tjänst. I tabellen är BNP per invånare omräknat i köpkraftsparitet, vilket är ett mått som neutraliserar skillnader i prisnivå mellan olika länder. Data från www.globalis.se och avser år 2000.
- Det sammanlagda värdet av alla varor och tjänster som landet sålde till resten av världen år 2000, som en andel av landets BNP, enligt www.globalis.se.
- Det genomsnittliga antalet motorfordon (utom motorcyklar) per 1.000 invånare år 2007. Vilket inkluderar personbilar, bussar och lastbilar. Invånarantalet avser befolkningen i mitten av året. Enligt www.gapminder.org.
- Genomsnittlig alkoholkonsumtion per vuxen (dvs. över 15 år) i liter år 2005, oklart dock om det är ren alkohol som avses. Enligt www.gapminder.org.
- Data om officiella språk, valuta och största religion är tagna ur: Gordon Cheers (redaktör) Geographica - Atlas och uppslagsverk över världen folk och länder, Könnemann förlag, Köln, Tyskland, 2000.

Tabell 3. Den dominerande (ockupations-)kulturen i förhållande till diverse data, för alla helt självständiga länder¹⁴. Spansk= **rosa**, rysk= **ljusblå**, fransk= **röd**, brittisk= **grönt**, tyskt/germansk= **brunt**, osmansk= **grå**, portugisisk= **gul**, kinesisk= **ljusgrön**.

Land	Barn i skolan (%)	Rent vatten (%)	Bra toaletter (%)	Undernäring (%)	Korruption 1=mkt	Mobiler/ 100 inv.	Offent. utg för hälsovård (% av BNP)	BNP per inv.	Export av varor och tjänster (% av BNP)	Bilar& bussar/ 1.000 inv.	Alkohol- kons./ vuxen (liter alk/år)	Politiska rättigheter (1= "fullständig")	Officiellt språk (ifall inhemskt + världsspr.= det senare)	Valutans namn	Största religion (ifall inhemskt + världsrel. = det senare)
Afghanistan		78	37		2	41	1,8			23	0	7	Persiska	Afghani	Islam
Albanien	85	96	98	5	3	142	2,9	3 719	19	102	6,7	4	Albanska	Lek	Islam
Algeriet	95	85	95	5	3	92	3,6	5 327	41		1	6	Arabiska	Dinar	Islam
Andorra	84	100	100			77	5,3				15,5	1	Katalanska	Euro	Katolsk
Angola		60	57	41	2	47	2	1 462	90	40	5,4	6	Portugisisk	Kwanza	Katolsk
Antig. &	90	95		21		185	3,2	10 196	70		7,2	4	Engelska	Dollar	Protest
Argentina		98	90	5	3	142	5,1	12 095	11	314	10	1	Spanska	Peso	Katolsk
Armenien	beige	98	90	21	3	125	2,1	2 421	23	105	11,4	4	Armeniska	Dram	Kristna
Australien	97	100	100	5	9	101	6	27 390	20	653	10	1	Engelska	Dollar	Kristna
Azerbajdzjan	86	88	45	5	2	99	1	2 475	39		10,6	6	Azeriska	Manat	Islam
Bahamas	99	98	100	6	7	125	3,7	17 055	43	82	8,8	1	Engelska	Dollar	Protest
Bahrain		100			5	124	2,6	15 545	89	482	3,7	7	Arabiska	Dinar	Islam
Bangladesh	89	85	53	26	3	46	1,1	1 543	14	2	0,2	3	Bengali	Taka	Islam
Barbados		100	100	5	8	128	4,4		50	406	6,9	1	Engelska	Dollar	Protest
Belgien	99	100	100	5	8	113	7	27 659	85	539	10,8	1	Franska	Euro	Katolsk
Belize	100	99	90	5		62	2,6	5 682	53	178	6,1	1	Engelska	Dollar	Katolsk
Benin	94	84	12	12	3	80	2,5	975	15	21	2,2	2	Franska	Franc	Blandat
Bhutan	88	99	65		6	54	3,3	3 685	30	38	0,6	7	Dzongkha	Ngultrum	Buddhism
Bolivia		96	25	27	3	72	3,4	2 387	18	68	5,1	1	Spanska	Boliviano	Katolsk
Bosn.-Hercego.	87	100	95	5	3	80	5,6		30	170	9,6	5	Serbiska	Mark	Islam
Botswana		99	60	25	6	118	4,3	8 353	53	113	8	2	Engelska	Pula	Kristna
Brasilien		99	80	6	4	104	3,5	7 154	10	198	9,2	3	Portugisisk	Real	Katolsk
Brunei	97			5	5	109	1,9		67	696	2	7	Engelska	Dollar	Islam
Bulgarien	98	100	100	5	3	141	4,2	6 067	56	295	12,4	2	Bulgariska	Leva	Ortodox
Burkina faso	64	95	11	8	3	35	3,4	986	9	11	7	4	Franska	Franc	Islam
Burma		75	81		2	1	0,2		0	7	0,6	7	Burmesiska	Kyat	Buddhism
Burundi	99	83	46	62	2	14	5,2	650	8	6	9,5	6	Franska	Franc	Katolsk
Centralafr. Rep.	67	92	34	40	2	23	1,4	1 209	20	0	3,4	3	Franska	Franc	Katolsk
Chile		99	96	5	7	116	3,7	9 132	32	164	8,6	2	Spanska	Peso	Katolsk
Colombia	93	99	74	9	3	94	5,1	5 974	17	66	6,2	4	Spanska	Peso	Katolsk
Costa Rica		100	95	5	5	65	5,9	8 170	49	152	5,6	1	Spanska	Colón	Katolsk
Cypern	99	100	100	5	6	94	3	19 175	55	622	9,3		Grekiska	Euro	Ortodox
Danmark	96	100	100	5	9	124	8,2	28 956	47	466	13,4	1	Danska	Krone	Protest
Dem. Rep.		80	23		2	17	-	602	22	5	3,5	7	Franska	Franc	Katolsk
Djibuti	45	98	56	26	3	19	5,5	1 857	35		1,9	4	Franska	Franc	Islam
Dominica	98			5	5	145	3,9	5 677	53		7,8	1	Engelska	Dollar	Katolsk
Dominikanska		87	83	24	3	90	1,9	6 395	37	123	6,4	2	Spanska	Peso	Katolsk
Ecuador		97	92	15	3	102	2,3	3 230	37	63	9,4	3	Spanska	Dollar	Katolsk
Egypten	95	100	94	5	3	87	2,4	3 527	16		0,4	6	Arabiska	Pund	Islam
Ekvatorialguinea	57				2	57	1,7	5 707	99		6,1	7	Spanska	Franc	Katolsk
El Salvador		94	87	9	3	124	3,6	4 597	27	84	3,6	2	Spanska	Dollar	Katolsk
Elfenbenskusten	57	93	23	14	2	76	1	1 589	40		6,5	6	Franska	Franc	Islam
Eritrea	37	74	14	65	3	4	1,5	1 022	15	11	1,5	7	Arabiska	Nakfa	Islam
Estland		99	95	5	6	123	4,1	9 392	85	444	15,6	1	Estniska	Kroon	Kristna
Etiopien	84	98	12	41	3	8	2,2	815	12	3	4	5	Amhariska	Birr	Islam
Fiji				5		116	2,8	4 994	65	173	2,4	6	Engelska	Dollar	Blandat
Filippinerna		93	76	13	3	86	1,3	4 032	55	32	6,4	2	Tagalog	Peso	Katolsk
Finland	96	100	100	5	9	156	6,1	26 164	44	559	12,5	1	Svenska	Euro	Protest
Frankrike	99	100	100	5	7	100	8,7	27 244	29	600	13,7	1	Franska	Euro	Katolsk
För. Arab.	98	100	97	5	7	145	1,9	21 478	73	313	0,5	6	Arabiska	Dirham	Islam
Gabon		95	33	5	3	107	3	5 848	69		9,3	5	Franska	Franc	Kristna
Gambia	76	96	67	19	4	86	2,6	1 631	48	7	3,4	7	Engelska	Dalasi	Islam
Georgien	100	100	95	6	4	73	1,5	1 998	23	116	6,4	4	Georgiska	Lari	Ortodox
Ghana	76	90	13	5	4	71	4,3	1 920	49	33	3	2	Engelska	Cedi	Islam
Grekland		100	98	5	3	108	5,8	17 057	25	112	10,8	1	Grekiska	Euro	Ortodox
Grenada		97	97	21		117	3,6	7 317	55		10,4	1	Engelska	Dollar	Katolsk

Tabell 3. Fortsättning.

Land	Skola (%)	Vatten (%)	Toa- letter (%)	Under- näring (%)	korruption	Mobiler	Hälsö- vård (%)	BNP/ inv.	Export (%)	Bilar & bussar	Alkohol (l/år)	Demo- krati	Språk	Valuta	Religion
Guinea	74	89	19	16	2	40	0,6	1 972	24		0,8	6	Franska	Franc	Islam
Guinea-bissau		83	21	22	2	39	1,6	863	32	33	3,7	4	Portugisisk	Franc	Islam
Guyana	99	98	81	8	3	74	7,2	3 922	96	95	9,5	2	Engelska	Dollar	Protest
Haiti		71	17	57	2	40	1,2	1 619	13		6,6	6	Franska	Gourde	Katolsk
Honduras		95	71	12	3	125	4,1	2 872	54	97	4,5	3	Spanska	Lempira	Katolsk
Indien		96	31	19	3	61	1,1	2 364	13		2,6	2	Engelska	Rupie	Hinduer
Indonesien	98	89	52	13	3	92	1,2	2 905	41	76	0,6	3	Indonesiska	Rupiah	Islam
Irak		91	73		2	76	1,9				0,4	7	Arabiska	Dinar	Islam
Iran		98		5	3	91	3	5 806	23	16	1	6	Persiska	Rial	Islam
Irland	97	100	99	5	8	105	6,1	29 155	98	537	14,4	1	Engelska	Euro	Katolsk
Island	98	100	100	5	8	109	7,7	28 840	34	773	6,3	1	Isländska	Krona	Protest
Israel	97	100	100	5	6	133	4,5	23 015	37	305	2,9	1	Arabiska	Shekel	Judisk
Italien		100		5	4	135	6,7	25 905	27	677	10,7	1	Italienska	Euro	Katolsk
Jamaica		98	83	5	3	113	2,4	3 597			5	2	Engelska	Dollar	Protest
Japan	100	100	100	5	8	95	6,5	25 646	11	595	8	1	Japanska	Yen	Shin.&bu
Jemen		72	52	30	2	46	1,5	822	42	35	0,2	5	Arabiska	Rial	Islam
Jordanien		98	98	5	5	107	5,4	4 162	42	137	0,7	4	Arabiska	Dinar	Islam
Kambodja		81	29	25	2	58	1,7	1 730	50		4,8	6	Khmer	Riel	Buddhism
Kamerun	92	92	47	22	3	42	1,3	1 878	23		7,6	7	Franska	Franc	Kristna
Kanada		100	100	5	9	71	7,1	27 503	46	597	9,8	1	Engelska	Dollar	Katolsk
Kap Verde	83	85	54	11	6	75	3,4	4 555	28	94	5	1	Portugisisk	Escudo	Katolsk
Kazakstan	99	99	97	5	3	123	2,5	4 345	57	170	11	6	Kazachiska	Tenge	Islam
Kenya	83	83	31	33	2	62	2	1 033	22	21	4,1	6	Engelska	Shilling	Protest
Kina		98	55	10	4	64	1,9	3 940	23	32	5,9	7	Mandarin	Yuan	i u
Kirgizistan	91	99	93	11	2	92	3,5	1 497	42	59	5,1	6	Kirgiziska	Som	Islam
Kiribati				5	3	10	16,1	4 545	7	144	3,7	1	Engelska	Dollar	Katolsk
Komorena		91	36	47	2	22	1,9	1 718	17	33	0,4	6	Franska	Franc	Islam
Kongo		95	30	13	2	94	1,7	1 054	80	26	4,2	6	Franska	Franc	Kristna
Kroatien	95	100	99	5	4	144	6,6	9 116	42	377	15,1	2	Kroatiska	Kuna	Katolsk
Kuba	100	96	91	5	4	9	9,9			38	5,5	7	Spanska	Peso	Katolsk
Kuwait		99	100	5	5	161	1,7	19 599	56	502	0,1	4	Arabiska	Dinar	Islam
Laos		72	53	22	2	65	0,8	1 523	30	21	6,7	7	Lao	Kip	Buddhism
Lesotho	73	97	29	14	4	32	3,6	2 625	33		5,6	4	Engelska	Loti	Kristna
Lettland	94	100	78	5	4	102	3,6	7 975	42	459	12,5	1	Ryska	Lats	Kristna
Libanon	91	100		5	3	68	3,9	4 301	14		2,2	6	Arabiska	Pund	Islam
Liberia		79	17	32	3	39	2,8		21	3	5,1	5	Engelska	Dollar	Islam
Libyen			97	5	2	172	1,9		36	291	0,1	7	Arabiska	Dinar	Islam
Lichtenstein	90					99						1	Tyska	Franc	Katolsk
Litauen	97			5	5	147	4,5	8 719	45	479	15	1	Litauiska	Litas	Katolsk
Luxemburg		100	100	5	9	143	6,5	50 564	150	512	13	1	Tyska	Euro	Katolsk
Madagaskar		71	11	25	3	40	2,7	844	31		1,3	2	Franska	Ariary	Kristna
Makedonien	93	100	89	5	4	105	4,7	6 055	49	136		4	Makedonis	Denar	Ortodox
Malawi	91	95	56	27	3	20	5,9	583	26	9	1,7	3	Engelska	Kwacha	Protest
Malaysia		100	96	5	4	121	1,9	8 573	120		0,8	5	Malajiska	Ringgit	Islam
Maldiverna		99	98	10	3	157	6,4		89	20	0,8	6	Maldiviska	Rufiyaa	Islam
Mali	77	81	36	12	3	48	2,9	785	27	9	1	2	Franska	Franc	Islam
Malta		100	100	5	6	109	5,8	17 635	92	558	4,3	1	Engelska	Euro	Katolsk
Marocko	90	98	69	5	3	100	1,7	3 537	28	71	1,5	5	Arabiska	Dirham	Islam
Mauritanien	76	52	26	8	2	79	1,6	1 894	46		0,1	6	Arabiska	Ouguiya	Islam
Mauritius	94	100	91	5	5	92	2	9 677	61	150	3,7	1	Engelska	Rupie	Hinduism
Mexico		96	85	5	3	81	2,7	9 262	31	244	8,4	2	Spanska	Peso	Katolsk
Mocambique	91	77	17	38	3	31	3,5	799	18	10	2,4	3	Portugisisk	Metical	Kristna
Moldavien	90	96	79	5	3	89	5,2	1 358	50	120	18,2	2	Moldaviska	Leu	Ortodox
Mongoliet	100	97	50	27	3	91	3,5	1 523	56	61	3,2	2	Mongoliska	Tögrög	Buddhism
Montenegro	88	100	92		4	185	5,1						Serbiska	Euro	Ortodox
Namibia	90	99	33	18	4	67	3,2	5 838	41	109	9,6	2	Engelska	Dollar	Protest
Nauru		90				60					4,8	1	Naru	Dollar	Protest
Nederländerna	99	100	100	5	9	116	7,3	29 993	70	503	10,1	1	Nederländs	Euro	Protest
Nepal		93	31	17	2	31	2	1 325	23	5	2,4	3	Nepali	Rupie	Hinduism
Nicaragua		98	52	19	3	65	4,5	3 131	24	48	5,4	3	Spanska	Córdoba	Katolsk

Tabell 3. Fortsättning.

Land	Skola (%)	Vatten (%)	Toa- letter (%)	Under- näring (%)	korruption	Mobiler	Hälsö- vård (%)	BNP/ inv.	Export (%)	Bilar & bussar	Alkohol (l/år)	Demo- krati	Språk	Valuta	Religion
Niger	54	96	9	16	3	25	2,8	678	18		0,3	4	Franska	Franc	Islam
Nigeria		75	32	6	2	55	1,7	846	54	31	12,3	4	Engelska	Naira	Islam
Nordkorea		100		35	1	2	3				3,5	7	Koreanska	Won	Buddhism
Norge	99	100	100	5	9	113	7,5	34 188	47	572	7,8	1	Norska	Krone	Protest
Nya Zeeland	99	100		5	10	115	7,1	20 412	36	729	9,6	1	Engelska	Dollar	Kristna
Oman	81	92			5	166	1,9	12 608	59	225	0,9	6	Arabiska	Rial	Islam
Pakistan	66	95	45	25	3	59	0,8	1 881	13	11	0,1	6	Urdu	Rupie	Islam
Palau						71	8,5		10		10,1	1	Engelska	Dollar	Kristna
Panama	98	97	69	15	3	185	4,3	6 048	73	188	6,9	1	Spanska	Balboa	Katolsk
Papua Nya		87	45		2	28	2,6	2 343	66	9	3,5	2	Engelska	Kina	Kristna
Paraguay	86	99	70	10	2	92	2,4	4 165	38	82	7,9	4	Spanska	Guarani	Katolsk
Peru		90	68	16	3	100	2,5	4 724	16	52	6,9	3	Spanska	Sol	Katolsk
Polen	96	100	90	5	6	120	4,6	10 772	27	451	13,3	1	Polska	Zloty	Katolsk
Portugal	99	99	100	5	6	142	7,1	18 782	30		14,6	1	Portugisisk	Euro	Katolsk
Qatar	98	100	100		7	132	2,9		67	724	1,3	6	Arabiska	Riyal	Islam
Rumänien	96		72	5	4	115		5 894	33		15,3	2	Rumänska	Leu	Ortodox
Rwanda		77	54	32	5	33	4,9	931	9	4	9,8	7	Engelska	Franc	Katolsk
Ryssland		98	87	5	2	166	3,5	7 009	44	245	15,8	5	Ryska	Rubel	Ortodox
S:t Kitts &	94	99	96	16		161	3,4	11 132	46		9,4	1	Engelska	Dollar	Protest
Saint Lucia	93	98		8	7	103	3,4	5 897	53		11,9	1	Engelska	Dollar	Katolsk
S:t Vin. &	98			5	6	121	3,3	5 237	53	204	5,4	2	Engelska	Dollar	Protest
Salomonöarna				11	3	6	4,3	1 908	24		1,7	4	Engelska	Dollar	Protest
Samoa	99		100	5	4	91	4,2	4 630	34		4,8	2	Engelska	Tala	Kristna
Saudiarabien	86	97		5	5	188	2,7	13 593	44		0,3	7	Arabiska	Rial	Islam
Schweiz	100	100	100	5	9	124	6,4	31 446	46	569	11,1	1	Tyska	Franc	Katolsk
Senegal	75	92	51	19	3	67	3,2	1 428	28	20	0,6	3	Franska	Franc	Islam
Serbien	96				3	129	6,1			223	11,1		Serbiska	Dinar	Ortodox
Seychellerna	94	100		8	5	136	3,6	16 681	78	173	10,6	3	Seselwa	Rupi	Katolsk
Sierra Leone		86	13	35	3	34	1,4	463	18	5	9,7	4	Engelska	Leone	Islam
Singapore		100	100		9	144	1	23 594		149	1,6	5	Engelska	Dollar	Buddhism
Slovakien		100	100	5	4	108	5,2	11 365	71	282	13,3	1	Slovakiska	Euro	Katolsk
Slovenien	98	100	100	5	6	105	5,6	16 836	54	547	15,2	1	Slovenska	Euro	Katolsk
Somalia		67	23		1	7					0,5	6	Somali	Shilling	Islam
Spanien	100	100	100	5	6	112	6,1	22 003	29	601	11,6	1	Spanska	Euro	Katolsk
Sri Lanka	95	98	91	20	3	83	2	3 443	39	58	0,8	3	Singalesisk	Rupie	Buddhism
Storbritannien		100	100	5	8	130	6,9	26 476	28	527	13,4	1	Engelska	Pund	Protest
Sudan		64	34	22	2	41	1,3	1 506	15	28	2,6	7	Arabiska	Pund	Islam
Surinam		97	84	15	3	170	3,6	5 530	20		6,1	1	Nederländs	Dollar	Kristna
Sverige	96	100	100	5	9	114	7,4	26 583	47	523	10,3	1	Svenska	Krona	Protest
Swaziland		92	55	19	3	62	3,8	4 168	76	89	5,7	6	Engelska	Lilangeni	Kristna
Sydafrika	90	99	77	5	4	100	3,6	8 764	28	159	9,5	1	Engelska	Rand	Kristna
Sydkorea	99	100	100	5	5	105	3,5	16 149	39	338	14,8	2	Koreanska	Won	Buddhism
Syrien		94	96	5	3	57	1,6	3 162	35	52	1,4	7	Arabiska	Pund	Islam
São Tomé &	98	89	26	5		62	5,3			2	8,7	1	Portugisisk	Dobra	Katolsk
Tadzjikistan		94	94	26	2	86	1,1	808	99	38	3,4	6	Tadjikiska	Somoni	Islam
Tanzania	97	80	24	34	3	47	3,5	521	17	12	6,8	4	Engelska	Shilling	Kristna
Tchad		67	9	39	2	23	2,7	798	17		4,4	6	Franska	Franc	Islam
Thailand	90	99	96	16	3	101	2,7	6 321	67		7,1	2	Thai	Baht	Buddhism
Tjeckien		100	98	5	4	137	5,8	15 450	63	470	16,5	1	Tjeckiska	Koruna	Katolsk
Togo	95	87	12	30	2	41	1,5	1 358	31	2	2	5	Franska	Franc	Kristna
Tonga		100	96		3	52	3,1	6 568	15		3,8	5	Engelska	Pa'anga	Protest
Trinidad &	96	98	92	11	3	141	2,7	9 092	59	351	6,3	2	Engelska	Dollar	Katolsk
Tunisien	99	99	85	5	4	106	3	6 279	45	103	1,3	6	Arabiska	Dinar	Islam
Turkiet		100	90	5	4	85	3,4	6 471	20	131	2,9	4	Turkiska	Lira	Islam
Turkmenistan		97	98	7	2	63	1,4	3 416	96	106	4,6	7	Turkmenis	Manat	Islam
Tuvalu		98	84			25	9,8				2,4	1	Engelska	Dollar	Protest
Tyskland	100	100	100	5	8	127	8	25 789	33	623	12,8	1	Tyska	Euro	Protest
Uganda	92	91	48	22	2	38	1,6	1 167	11	7	11,9	6	Engelska	Shilling	Katolsk

Tabell 3. Fortsättning.

Land	Skola (%)	Vatten (%)	Toa- letter (%)	Under- näring (%)	korruption	Mobiler	Hälsö- vård (%)	BNP/ inv.	Export (%)	Bilar & bussar	Alkohol (l/år)	Demo- krati	Språk	Valuta	Religion
Ukraina	89	98	95	5	2	119	4	4 037	62	140	15,6	4	Ukrainska	Hryvnia	Kristna
Ungern	96	100	100	5	5	120	5,2	12 977	72	384	16,3	1	Ungerska	Forint	Katolsk
Uruguay		100	100	5	7	132	5,9	8 871	17		8,1	1	Spanska	Peso	Katolsk
USA	92	100	100	5	7	90	7,1	34 599	11	820	9,4	1	Engelska	Dollar	Protest
Uzbekistan	90	98	100	11	2	76	2,3	1 498	25		3,5	7	Uzbekiska	Som	Islam
Vanuatu		96	52	5	4	119	2,7	3 127	44		0,9	1	Engelska	Vatu	Protest
Venezuela	94			7	2	96	2,7	5 759	30	147	8,2	3	Spanska	Bolivar	Katolsk
Vietnam		99	75	11	3	175	2,8	2 040	55	13	3,8	7	Vietnamesi	Dong	Buddhism
Vitryssland		100	93	5	2	108	4,9	4 803	69	282	15,1	6	Vitryska	Rubel	Ortodox
Zambia	92	87	49	44	3	38	3,6	786	27	18	3,9	5	Engelska	Kwacha	Kristna
Zimbabwe		99	44	30	2	60	4,1	2 499	36	106	5,1	6	Engelska	Dollar	Kristna
Österrike		100	100	5	8	146	7,7	28 481	46	556	13,2	1	Tyska	Euro	Katolsk

- ¹⁴. Det finns ytterligare några stater, såsom San Marino och Vatikanstaten, men de lyder i mångt och mycket under någon annan stat som i dessa två fall är Italien. Taiwan, Västsahara och Östtimor är däremot bortsorterade eftersom data ofta saknas.

Skillnader mellan länder skulle även kunna bero på orättvist fördelade naturresurser, men så förefaller inte vara fallet (tabell 4+5), bortsett ifrån att i detta sammanhang gynnade länder har lägre statsskuld per invånare. Orsaken är i viss mån att en del länder, av olika skäl, inte nyttjar sina resurser samt att en del av de väldigt industrialiserade länderna, som Italien, Japan och Tyskland (numera) har ont om naturtillgångar.

Tabell 4. Naturresurser i förhållande till ekonomiska och socioekonomiska data. Gott om flera resurser eller gott om en väldigt lättomsatt resurs som olja= **grönt**, medel, dvs. några eller någon resurs i sådan mängd att det går att slå mynt av den= **gult**, dåligt med alla resurser= **rött**.

Resursrikedom ¹⁵	Odling sbar mark ¹⁶ (%)	Skog ¹⁷ (%)	Under- närlä (%)	Medel socker ¹⁸ - konsumt ion (g/dag och person)	Medel BMI ¹⁹ för män	Rent vatten (%)	Offent. Utg för hälsovård (% av BNP)	Bilar/ bussar/ 1.000 inv.	BNP per inv.	Stats- skuld ²⁰ / inv.	Direkt- inv. ²¹ / BNP (%)
Gott om olja eller flera andra gångbara tillgångar	10	32	14	72	25	92	3	177	6 357	832	6
Minst en gångbar tillgång	18	27	13	88	25	95	4	230	9 677	1 366	3
Ont om gångbara tillgångar	20	33	13	94	25	96	4	265	11 050	2 915	13

- ¹⁵. Uppgifterna om naturresurser kommer från utrikespolitiska institutet år 2012: www.landguiden.se. Jag har graderat länderna i första hand utifrån utrikespolitiska institutets bedömning men i viss mån även beaktat invånarantalet.
- ¹⁶. Odlingbar mark inklusive tillfälligtvis odlade ytor, kortvarig betesmark, mark använd till privat eller marknadsbaserad hageanvändning och mark som övergående var obrukad år 2009, enligt www.globalis.se.
- ¹⁷. Andel av länders totala landområde som var täckta av skog år 2010, enligt www.globalis.se.
- ¹⁸. Den genomsnittliga konsumtionen av socker och sötningsmedel (i gram per person och dag) 2004, enligt www.gapminder.org.
- ¹⁹. Genomsnittligt BMI (Body Mass Index, som beräknas med formeln vikt/längd²) för den manliga befolkningen 2008, enligt www.gapminder.org.
- ²⁰. Uppgifterna om statsskuld/invånare (i US \$) inkluderar landets skulder till andra länder, skulder till internationella institutioner som t.ex. Världsbanken och IMF samt skulder till privata banker, uppgiften kommer från www.globalis.se och avser år 2010. Skulderna har i denna tabell dividerats med invånarantalet enligt samma källa.
- ²¹. Med utländsk direktinvestering avses köp från utlandet av ägarandelar i landets företag, med avsikten att utöva inflytelse och kontroll över företaget, enligt www.globalis.se (data från år 2010).

Tabell 5. Naturresurser vs ekonomiska data. Gott om flera resurser eller gott om en väldigt lättomsatt resurs som olja= **grön**, medel, dvs. några eller någon resurs i sådan mängd att det går att slå mynt av den= **gult**, dåligt med alla resurser= **rött**.

Land	Naturresurser	Odlings- bar mark (%)	Skog (%)	Under- närda (%)	Medel socker- kons- umtion (g/dag & pers.)	Medel BMI för män	Rent vatten (%)	Offent. Utg för hälsovård (% av BNP)	Bilar& bussar/ 1.000 inv.	BNP per inv.	Stats- skuld/ inv.	Direkt- inv./ BNP (%)
Afghanistan	Ganska gott om naturtillgångar men liten utvinning p g a usla transportmöjligheter.	12	2			21	78	1,8	23		111	0
Albanien	Rikt på mineraler, koppar, krom, nickel, zink och järn har brutits i århundraden.	22	28	5	66	26	96	2,9	102	3 719	1 538	9
Algeriet	Rikt på olja och naturgas, även stora järnfyndigheter, och Algeriet hör till världens största producenter av fosfater. Dessutom finns det tillgångar av guld, diamanter, bly, zink, kvicksilver med flera mineraler.	3	1	5	85	25	85	3,6		5 327	173	1
Andorra	Andorra har tillgångar av bland annat järn och bly, som utvinns. Den ekonomiskt viktigaste naturtillgången är skogen.	2	36			28	100	5,3			0	
Angola	Stora tillgångar på olja, naturgas och diamanter. Därtill järnmalm, guld, marmor, svart granit och koppar. Jordbruk och fiske har goda förutsättningar och Angola anses kunna bli stor producent av el från vattenkraft.	3	47	41	36	22	60	2	40	1 462	1 333	-4
Antigua & Barbuda	Antigua & Barbuda har inga naturtillgångar av större betydelse.	18	22	21	96	26	95	3,2		10 196	0	5
Argentina	Rikt på naturtillgångar. Guld, koppar, järnmalm, uran och även aluminium, stenkol, bly, zink, tenn, silver, asbest, mangan med mera varav många inte har exploaterats.	11	11	5	112	28	98	5,1	314	12 095	3 465	2
Armenien	Små reserver av olja, kol och naturgas. Metaller som koppar, guld, silver och järn finns, liksom avsevärda mängder mineralsalt och kalk.	16	9	21	58	25	98	2,1	105	2 421	1 980	6
Australien	Rikt på naturresurser, framför allt metaller och andra mineraler. Landet är en av världens främsta exportörer av stenkol samt en stor producent av bauxit, järnmalm, uran, guld och nickel, industri-diamanter. Koppar, zink, bly, tenn, silver, titan, zirkonium med mera bryts också. Gruvindustrin svarar för en tredjedel av exporten.	6	19	5	129	28	100	6	653	27 390	0	
Azerbajdzjan	Rikt på naturtillgångar, inklusive olja och gas.	23	11	5	44	26	88	1		2 475	856	1
Bahamas	Bahamas har ont om naturtillgångar. Salt och kalkmineralen aragonit utvinns.	1	51	6	126	27	98	3,7	82	17 055	0	11
Bahrain	Olje- och naturgastillgångar är landets viktigaste inkomstkälla. Oljereserverna är dock relativt begränsade och väntas ta slut runt 2015, medan gasen beräknas räcka i ytterligare 50 år.	1	1			28	100	2,6	482	15 545	0	
Bangladesh	Stora reserver av naturgas. Dessutom finns mindre fyndigheter av kol, olja och en rad mineraler. Den bördiga jorden är också en viktig tillgång.	58	11	26	16	20	85	1,1	2	1 543	179	1
Barbados	Oljekällor och naturgasfyndigheter som ger motsvarade en åttondel av den lokala konsumtionen.	37	19	5	156	26	100	4,4	406		0	2
Belgien	De enda råvaror som finns naturligt i Belgien är stenkol, sand och lera. Kolgruvorna är dock numera nedlagda.	28	22	5	151	27	100	7	539	27 659	0	13
Belize	Dolomit var länge den enda mineralen som utvanns i Belize. Men 2005 fann utländska bolag mindre mängder olja och produktion inleddes året därpå.	3	61	5	137	27	99	2,6	178	5 682	4 267	7
Benin	I norra Benin finns bland annat fyndigheter av fosfat, krom, uran och järnmalm. Inom gruvnäringen utvinns dock hittills endast kalksten, marmor och mindre kvantiteter guld.	22	41	12	16	22	84	2,5	21	975	169	2
Bhutan	Stora och huvudsakligen oexploaterade naturtillgångar finns i form av vattenkraft, skog och mineraler. Flera kalciummineraler utvinns, som karbid, dolomit, gips, kalkspat och anhydrit. Viss brytning av kol och skiffer förekommer också.	2	69			23	99	3,3	38	3 685	1 607	1
Bolivia	Bolivia har god tillgång på naturgas, mineraler och olja. Stora gasfyndigheter har gjorts sedan 1996. Även oljereserverna är ganska stora. Tillsammans står gas och olja för nära hälften av exportinkomsterna.	3	53	27	77	24	96	3,4	68	2 387	633	3
Bosnien- Hercegovina	Relativt rikt på naturresurser, med stora fyndigheter av brunkol och bauxit samt bland annat järnmalm, salt och koppar.	20	43	5	74	27	100	5,6	170		2 233	1
Botswana	Diamanter utgör Botswanas viktigaste naturtillgång. Därutöver finns en rad andra mineraler, men det är bara några som utvinns.	0	20	25	68	22	99	4,3	113	8 353	988	4
Brasilien	Enorma tillgångar av malm och mineraler, världens största järnmalmproducent och en av de största bauxitproducenterna. I landet bryts även tenn, aluminium, nickel, koppar, guld, ädelstenar, mangan, bly, stenkol med mera.	7	62	6	153	26	99	3,5	198	7 154	1 992	2

Tabell 5. Fortsättning.

Land	Naturresurser	Odlings- bar mark (%)	Skog (%)	Under- närda (%)	socker- kons.	BMI för män	Vatten (%)	Hälsa-vård (%)	Bilar& bussar	BNP per inv.	Stats- skuld/ inv.	Direk- tiv./ BNP (%)
Bulgarien	Bulgarien måste importera både råvaror och energi. De viktigaste egna tillgångarna är kol, järn, koppar, mangan, bly och zink.	29	36	5	79	27	100	4,2	295	6 067	6 007	5
Burkina faso	Det finns goda mineraltillgångar i Burkina Faso, men endast en liten del av dem utvinns. Viktigast för ekonomin är guld.	22	21	8	16	21	95	3,4	11	986	173	0
Burma	Bördig jord och omfattande skogs- och mineraltillgångar. Halva landytan täcks av skog med teak som viktigaste träslag. Bland mineraltillgångarna märks koppar, tenn, silver, volfram, bly och zink samt ädelstenar som safirer, rubiner och jade.	17	48		36	21	75	0,2	7		138	
Burundi	Ganska goda naturfyndigheter men utvinningen av dem är begränsad.	35	7	62	5	22	83	5,2	6	650	81	0
Centralafr. Republiken	Stora råvarutillgångar, främst diamanter men även guld och andra metaller.	3	36	40	22	21	92	1,4	0	1 209	100	4
Chile	Rikt på naturtillgångar. Främst en tredjedel av världens kopparförekomster samt rikliga mängder av molybden, och dessutom guld, silver, järnmalm, mangan, bly, zink och kol samt nästan all världens kända tillgångar av nitrat.	2	22	5	126	27	99	3,7	164	9 132	5 603	7
Colombia	Enorma naturrikedomar, som bara delvis utnyttjas. Av dem som tas tillvara märks järn, koppar, guld, nickel, smaragder, olja, naturgas och kol.	2	55	9	134	25	99	5,1	66	5 974	1 513	2
Costa Rica	Costa Rica har mineralfyndigheter av bland annat bauxit, guld, silver, järn, koppar, bly och kalksten. Guld och silver utvinns sedan länge, men gruvsektorn är liten.	4	51	5	156	26	100	5,9	152	8 170	2 252	4
Cypern	Cypern har haft betydande tillgångar av asbest och koppar, men de har uttömts. Den sista asbestgruvan stängdes 1988 och då var även kopparn på upphällningen. Nu utvinns små mängder av marmor, krom, gips, salt och zink.	9	19	5	129	27	100	3	622	19 175	0	21
Danmark	Olja och naturgas utanför den danska kusten.	57	13	5	159	26	100	8,2	466	28 956	0	0
Dem. Rep. Kongo	Gruvbrytning har sedan kolonialtiden varit hörnstenen i landets ekonomi.	3	68		5	20	80	-	5	602	114	22
Djibuti	Djibouti har nästan inga mineraltillgångar.	0	0	26	77	23	98	5,5		1 857	1 029	
Dominica	Vatten, skog och pimpsten utgör landets viktigaste naturtillgångar. Mer än 40 procent av ön är skogbevuxen men skogsindustrin är trots detta inte särskilt utvecklad. På Dominica finns också stora tillgångar av kalksten och lera.	8	60	5	104	25		3,9		5 677	3 921	7
Dominikanska republiken	Betydande nickeltillgångar. Det finns även guld och silver, men det har inte utvunnits på senare år.	17	41	24	110	25	87	1,9	123	6 395	1 492	3
Ecuador	Ecuador har stora olje- och naturgastillgångar. Mineralutvinningen är relativt liten, trots förekomst av guld, silver, koppar, järn och andra metaller.	5	36	15	101	26	97	2,3	63	3 230	1 204	0
Egypten	Nilen och dess vatten är det regnfattiga Egyptens främsta naturtillgång. Landet har även betydande tillgångar av olja och naturgas. Oljeproduktionen sjunker dock och istället växer gasexporten snabbt.	3	0	5	77	27	100	2,4		3 527	524	3
Ekvatorialguine	Olja.	5	58			24		1,7		5 707	0	5
El Salvador	Inga stora mineraltillgångar.	33	14	9	93	26	94	3,6	84	4 597	1 787	0
Elfenbens-kusten	Gott om olja, naturgas, guld, diamanter, järnmalm, koppar, bauxit, nickel och mangan. En stor del av naturresurserna är outnyttjade.	9	33	14	33	23	93	1		1 589	670	2
Eritrea	Rikt på guld och andra värdefulla mineraler, men utvinningen är begränsad.	7	15	65	14	21	74	1,5	11	1 022	274	
Estland	I nordöstra Estland finns världens största utvinningsbara lager av oljeskiffer (som svarar för cirka 65 procent av landets energibehov). Estland har också Europas största fyndigheter av fosforit.	14	52	5	167	26	99	4,1	444	9 392	0	8
Etiopien	Vattenkraft är en av Etiopiens viktigaste naturtillgångar, samt olja och naturgas även om det är oklart hur mycket. Av de mineraltillgångar som finns är det bara guld som bryts i större mängd.	14	11	41	11	20	98	2,2	3	815	103	1
Fiji	Goda naturtillgångar. Marken är bördig och det finns bland annat guld, timmer och fisk att utvinna.	9	56	5	121	27		2,8	173	4 994	564	4
Filippinerna	Rikt på mineraler, men gruvnäringen svarar bara för några procent av BNP. De viktigaste malmerna är koppar, guld, silver, nickel, krom, järn och bly, men det finns även fyndigheter av zink, kobolt och mangan. Cement och salt produceras i stora mängder. Det finns också stora fyndigheter som ännu inte har exploaterats.	18	26	13	77	23	93	1,3	32	4 032	949	1

Tabell 5. Fortsättning.

Land	Naturresurser	Odlings- bar mark (%)	Skog (%)	Under- närda (%)	socker- kons.	BMI för män	Vatten (%)	Hälsa-vård (%)	Bilar& bussar	BNP per inv.	Stats- skuld/ inv.	Direk- tinv./ BNP (%)
Finland	Skogen är Finlands ojämförligt viktigaste råvara. Av övriga råvaror kan nämnas järnmalm men även koppar, nickel, bly, zink och ädelmetaller såsom guld, silver och vissa sällsynta legeringsmetaller.	7	73	5	93	27	100	6,1	559	26 164	0	2
Frankrike	Goda tillgångar på mineraler, bland annat bauxit, uran och pottaska.	34	29	5	110	26	100	8,7	600	27 244	0	1
Förenade arabemiraten	Olja är den viktigaste naturtillgången. Även naturgas utvinns i stor utsträckning.	1	4	5	104	28	100	1,9	313	21 478	0	1
Gabon	Rika naturtillgångar i form av olja, mangan och betydande järmfyndigheter liksom tillgångar av bly, zink, och marmor samt stora skogar.	1	85	5	47	24	95	3		5 848	1 972	1
Gambia	Gambia har få mineraltillgångar och endast lite utvinns kommersiellt.	40	48	19	74	22	96	2,6	7	1 631	340	5
Georgien	Stora tillgångar av mangan och koppar samt mindre fyndigheter av guld, silver, järn och kol.	6	40	6	90	26	100	1,5	116	1 998	1 957	7
Ghana	Betydande fyndigheter av olja och naturgas samt stora tillgångar av guld, diamanter, mangan och bauxit.	19	22	5	19	23	90	4,3	33	1 920	415	8
Grekland	Ganska gott om mineraler. Utvinningen av bauxit för aluminiumframställning och av kromit betyder mest för ekonomin. Därtill bryts marmor, brunkol, magnesit, järn, nickel och mangan.	20	30	5	96	26	100	5,8	112	17 057	52	1
Grenada	Förutom bördig jordbruksmark och goda förutsättningar för turism är Grenadas naturtillgångar små.	6	50	21	153	25	97	3,6		7 317	0	8
Guatemala	Olja.	14	34	22	110	25	98	2,1	117	4 048	1 277	2
Guinea	Guinea är världens näst största bauxitproducent och beräknas ha världens största reserver, cirka två tredjedelar, av världens tillgångar på bauxit. Landet har också goda tillgångar av en rad andra mineraler som järn, guld, diamanter, nickel och titan.	12	27	16	27	23	89	0,6		1 972	356	2
Guinea-bissau	Gruvnäringen i Guinea-Bissau är i sin linda, men planer finns på att bryta bauxit.	11	72	22	16	22	83	1,6	33	863	799	1
Guyana	Rikt på bauxit, guld, diamanter och andra mineraler.	2	77	8	99	24	98	7,2	95	3 922	1 844	8
Haiti	Ont om naturtillgångar och mineraler. Endast kalksten, sand och grus till byggverksamhet har idag ekonomisk betydelse.	38	4	57	66	24	71	1,2		1 619	57	2
Honduras	Små mängder av guld, silver, bly och zink utvinns. Det finns också outnyttjade tillgångar av bland annat tenn, järn, koppar och kol.	9	46	12	110	25	95	4,1	97	2 872	673	5
Indien	Förhållandevis rikt på naturtillgångar, som dock knappast är tillräckliga för landets stora befolkning.	53	23	19	66	21	96	1,1		2 364	277	1
Indonesien	Indonesien är ett av världens mest gynnade länder när det gäller fiskevatten, mineraler och bördig jord. Dessutom är nästan 60 procent av landet täckt av skog. De betydande tillgångarna av råolja och naturgas spelar en viktig roll för landets ekonomi.	13	52	13	44	22	89	1,2	76	2 905	846	2
Irak	Irak har minst 11 procent av världens kända oljetillgångar.	10	2			27	91	1,9			0	2
Iran	Iran är rikt på mineraler och andra naturtillgångar, men det är oljan och naturgasen som helt dominerar produktionen. Gruvnäringen är fortfarande svagt utvecklad.	11	7	5	71	25	98	3	16	5 806	190	
Irland	Irland har stora tillgångar av zink, och tre stora zinkgruvor finns på ön. Det finns även fyndigheter av guld, gips, kalksten och dolomit.	16	11	5	115	28	100	6,1	537	29 155	3 645	13
Island	Island har inga större mineraltillgångar.	0	0	5	153	27	100	7,7	773	28 840	0	23
Israel	Israel saknar de flesta viktiga råvaror som därför måste importeras. Vissa mineraltillgångar finns i Negevöknen och vid Döda havet, till exempel brom, pottaska, fosfat och magnesium.	14	7	5	104	27	100	4,5	305	23 015	0	2
Italien	Ont om naturtillgångar. Bland mineraler är endast fyndigheterna av svavel och kvicksilver betydande, men utvinningen av svavel är inte längre lönsam och efterfrågan på kvicksilver har minskat. Utvinningen av koppar, bly och guld har ökat, även om det sker i liten skala. Italien har dessutom den berömda marmorn i Carrara.	23	31	5	85	26	100	6,7	677	25 905	0	0
Jamaica	Jamaicas viktigaste naturtillgång är bauxit, som delvis förädlas till aluminium inom landet. Jamaica är världens fjärde största producent av bauxit (se även Ekonomi).	11	31	5	148	24	98	2,4		3 597	0	2
Japan	Landet har många mineraler men bara i små mängder.	12	69	5	77	24	100	6,5	595	25 646	0	0
Jemen	Olja är Jemens viktigaste inkomstkälla, men landet är en liten producent jämfört med grannstaterna.	2	1	30	66	24	72	1,5	35	822	348	

Tabell 5. Fortsättning.

Land	Naturresurser	Odlings- bar mark (%)	Skog (%)	Under- närda (%)	socker- kons.	BMI för män	Vatten (%)	Hälsa-vård (%)	Bilar& bussar	BNP per inv.	Stats- skuld/ inv.	Direk- tiv./ BNP (%)
Jordanien	Till skillnad från många grannländer saknar Jordanien nästan helt tillgångar av olja och gas och är därför beroende av råvaruimport. Landet har få egna naturresurser med undantag av fosfat och pottaska (kaliumkarbonat).	2	1	5	99	27	98	5,4	137	4 162	1 630	6
Kambodja	Timmer är Kambodjas viktigaste naturtillgång, men skogsnärningen har allvarliga problem. Huvuddelen av avverkningen sker illegalt och skogarna skövlas oftast utan att nya träd planteras.	22	57	25	25	21	81	1,7		1 730	366	7
Kamerun	Olja är i stort sett den enda av Kameruns många naturresurser som utnyttjas fullt ut. Men Kamerun har också stora tillgångar av ädelstenar och mineraler.	13	42	22	27	24	92	1,3		1 878	187	0
Kanada	Kanada är rikt på mineraler och är en ledande producent av uran, pottaska, nickel, zink och asbest. Det finns även stora fyndigheter av koppar, kadmium, aluminium, salt, guld, diamanter och kobolt.	5	34	5	173	27	100	7,1	597	27 503	0	1
Kap Verde	Kap Verde saknar betydande mineraltillgångar. Landets viktigaste naturtillgångar är istället fisk och skaldjur.	15	21	11	88	24	85	3,4	94	4 555	1 901	7
Kazakstan	Kazakstan har enorma tillgångar av olja, naturgas och mineraler, som koppar, järn och guld.	9	1	5	71	26	99	2,5	170	4 345	7 939	7
Kenya	Kenya har ganska få fyndigheter av mineraler och ingen olja. Landets viktigaste tillgång är bördig jordbruksmark samt naturen och det rika djurlivet som lockar turister. Elbehovet täcks till största delen av vattenkraft.	10	6	33	55	22	83	2	21	1 033	269	1
Kina	Kina är gynnat av naturen, och fyndigheterna av stenkol och järnmalm hör till världens rikaste. Kina är världens största producent av kol och även den främsta användaren.	12	22	10	22	23	98	1,9	32	3 940	432	3
Kirgizistan	Värdefulla mineral- och malmtillgångar, men med svårtillgängliga berg, dålig infrastruktur och avlägsna marknader är det svårt att göra gruvdrift lönsam. Ett undantag är guldbrytningen.	7	5	11	38	25	99	3,5	59	1 497	805	9
Kiribati	Den viktigaste tillgången är havet. De vidsträckta vattnen bjuder på några av planetens sista riktigt stora fiskbestånd. Bland annat finns där väldiga stim av tonfisk, som lockar fiskefartyg från andra delar av världen.	3	15	5	126	29		16,1	144	4 545	0	2
Komorererna	Inga mineraltillgångar av betydelse.	43	2	47	22	22	91	1,9	33	1 718	694	2
Kongo	Stora tillgångar av i synnerhet olja och naturgas men även andra mineraler. Oljeexport är landets största inkomstkälla. Det utländska intresset för att börja bryta landets högvärdiga järnmalm är stort. Under senare år har landets vattenkraft börjat byggas ut.	2	66	13	30	22	95	1,7	26	1 054	1 180	24
Kroatien	De viktigaste naturtillgångarna är olja, naturgas och bauxit. Oljan utvinns framför allt i Slavonien i öster och är tillsammans med vattenkraft den viktigaste energikällan. Trots betydande tillgångar är Kroatien inte självförsörjande med energi.	16	34	5	164	27	100	6,6	377	9 116	0	1
Kuba	Nickel- och koboltrillgångarna är bland de största i världen, därtill finns koppar, guld, mangan och järnmalm.	34	26	5	118	25	96	9,9	38		0	
Kuwait	Nästan en tiondel av världens kända oljetillgångar finns i landet.	1	0	5	101	29	99	1,7	502	19 599	0	
Laos	Laos är rikt på timmer, vattenkraft och mineraler som tenn, gips, bly, zink, järnmalm, guld och koppar. Fram till millennieskiftet var utvinningen av de flesta naturresurser mycket begränsad.	6	68	22	11	21	72	0,8	21	1 523	1 064	5
Lesotho	Lesothos viktigaste naturtillgång är de stora mängder vatten som finns i bergsområdena. En utbyggnad av vattenkraften pågår i stor skala.	11	1	14	41	22	97	3,6		2 625	385	5
Lettland	Lettland är fattigt på industriellt förädlingsbara mineraler men har rika förråd av trä, torv, kalksten, sand och lera. Olja har dock upptäckts och viss export förekommer. Lettland har också gasreserver och utvinning planeras.	19	54	5	93	26	100	3,6	459	7 975	16 627	2
Libanon	Här finns en rad mineraler, men få förekommer i sådana mängder att de skulle löna sig att utvinna.	14	13	5	93	27	100	3,9		4 301	6 440	13
Liberia	Goda tillgångar av flera mineraler, bland annat järnmalm, diamanter, guld, bauxit, koppar och nickel.	4	45	32	11	22	79	2,8	3		74	46
Libyen	God tillgång på olja och gas.	1	0	5	90	27		1,9	291		0	
Lichtenstein	Inga.	19	44								0	
Litauen	Litauen är fattigt på andra naturresurser än odlingsbar mark, skog och torv.	33	35	5	107	27		4,5	479	8 719	8 451	2
Luxemburg	Inga.	24	34	5		27	100	6,5	512	50 564	0	288

Tabell 5. Fortsättning.

Land	Naturresurser	Odlings- bar mark (%)	Skog (%)	Under- närläda (%)	socker- kons.	BMI för män	Vatten (%)	Hälsa-vård (%)	Bilar& bussar	BNP per inv.	Stats- skuld/ inv.	Direk- tinv./ BNP (%)
Madagaskar	Här finns fyndigheter av en rad mineraler; bland annat bryts krom, glimmer och grafit. Dessutom finns betydande mängder ilmenit (titanjärn), nickel och kobolt. Fyndplatserna är dock ofta otillgängligt belägna.	5	22	25	22	21	71	2,7		844	142	10
Makedonien	Gruvnärningen har idag liten betydelse för landets ekonomi och de utländska intressena i sektorn är små. Det finns stora tillgångar av brunkol, men för industrin måste stenkol importeras.	17	39	5	96	26	100	4,7	136	6 055	2 889	3
Malawi	Malawi har aldrig utvunnit mineraler eller bergarter i någon större skala, men gruvindustrin anses ha stor potential. Det finns bland annat fyndigheter av asbest, bauxit, kalksten, bly, kol, uran, grafit och titanium.	38	34	27	25	22	95	5,9	9	583	79	3
Malaysia	Tenn har brutits på Malackahalvön i över tusen år. 1980 var Malaysia världens största tennproducent, men sedan dess har tennpriserna sjunkit, många gruvor har lagts ned och andra länder har tagit ledningen i tennproduktionen. Även andra mineraler bryts, men i liten skala.	6	62	5	112	25	100	1,9		8 573	3 502	4
Maldiverna	Typ inga (bortsett ifrån sandstränder).	13	3	10	77	23	99	6,4	20		4 500	9
Mali	Afrikas tredje största guldproducent, efter Sydafrika och Ghana. 2010 stod guldet för över 80 procent av exportinkomsterna. I Mali bryts också marmor, fosfat och uran i mindre mängder. Det finns även reserver av bland annat bauxit, järn, mangan, salt, silver, diamanter, koppar och nickel.	5	10	12	30	22	81	2,9	9	785	233	2
Malta	Inga, det som bryts är sand och kalksten, som används i lokala byggprojekt.	25	0	5	132	28	100	5,8	558	17 635	65 304	12
Marocko	Världens största exportör av fosfat, en råvara som stigit kraftigt i pris de senaste åren, och kontrollerar dessutom de rika fosfatfyndigheterna i Västsahara.	18	12	5	99	26	98	1,7	71	3 537	0	1
Mauritanien	Rikt på mineraler såsom järnmalm, olja, guld och koppar. 2009 stod gruv- och oljeindustrin tillsammans för mer än en tredjedel av bruttonationalprodukten (BNP).	0	0	8	110	23	52	1,6		1 894	959	0
Mauritius	Typ inga.	43	17	5	118	25	100	2	150	9 677	907	4
Mexico	Rikt på naturtillgångar. Landet var tidigare världens största silverproducent (nu passerat av Peru). Nu är även guldproduktionen under utveckling. Mexiko är dessutom storproducent av zink, bly, koppar, järn och flera andra metaller samt svavel.	13	33	5	132	27	96	2,7	244	9 262	2 006	2
Mocambique	Goda tillgångar på en rad metaller och mineraler, bland annat olja, naturgas och kol. Landet har också gott om vattenkraft.	6	50	38	19	22	77	3,5	10	799	227	8
Moldavien	Obetydliga.	55	12	5	82	24	96	5,2	120	1 358	1 113	3
Mongoliet	Rikt på mineraler som koppar, guld, kol och uran, och gruvdriften är den viktigaste exportnäringen. Kol (främst brunkol), flusspat, koppar och molybden utvinns i stora mängder, och tenn, volfram och uran i mindre omfattning. Guldbrytningen ökar. Det finns också fyndigheter av silver, nickel, bly, zink och järn.	1	7	27	33	25	97	3,5	61	1 523	990	23
Montenegro	Relativt rikt på mineraler, som koppar, bauxit och järnmalm, och är självförsörjande på kol (främst brunkol).	13	40			27	100	5,1				18
Namibia	Har bland de största fyndigheterna av diamanter och uran i världen. Det finns också gott om andra mineraler. Upptäckten av stora oljefyndigheter 2011 har väckt förhoppningar om storskalig utvinning.	1	9	18	85	23	99	3,2	109	5 838	0	7
Nauru	Stora tillgångarna av fosfat. Fosfatet utvinns ur den fossiliserade fågelspillning som tidigare täckte upp till 80 procent av ön. Exporten gav landet stora inkomster per invånare under de första årtiondena efter självständigheten 1968.		0			34	90				0	
Nederländerna	Med undantag för naturgas och bördig jord, har landet få naturtillgångar. Det finns små oljefyndigheter främst i Nordsjön. Därutöver utvinns också salt, kalksten och sand.	31	11	5	142	26	100	7,3	503	29 993	0	-2
Nepal	Nepals mineraltillgångar är dåligt utforskade. Det enda som man har hittat några större fyndigheter av är glimmer. Det finns också bland annat koppar, zink, järn och kobolt. Viss utvinning sker, men flertalet kända reserver är inte lönsamma att bearbeta.	17	25	17	11	21	93	2	5	1 325	152	8
Nicaragua	Gruvindustrin omfattas av guld, silver, salt, marmor och annan bruten sten samt sand. Det är bara guld och silver som ger några större exportintäkter.	16	26	19	99	26	98	4,5	48	3 131	937	

Tabell 5. Fortsättning.

Land	Naturresurser	Odlings- bar mark (%)	Skog (%)	Under- närda (%)	socker- kons.	BMI för män	Vatten (%)	Hälsa-vård (%)	Bilar& bussar	BNP per inv.	Stats- skuld/ inv.	Direk- tiv./ BNP (%)
Niger	En av världens största producenter av uran och produktionen väntas öka kraftigt när en ny gruva tas i bruk under 2013. I därtill produceras olja och det finns stora fyndigheter av bland annat kol, järn, nickel, koppar, fosfat och gips.	12	1	16	16	21	96	2,8		678	101	17
Nigeria	En av världens tio största oljeexportörer. Naturgasreserverna är också bland de större i världen.	37	10	6	30	23	75	1,7	31	846	63	3
Nordkorea	Nära nio tiondelar av Koreahalvöns mineraltillgångar med brunkol, järnmalm, koppar, bly, zink, magnesit, tungsten, grafit, fluorit och volfram. Det finns stora guldfyndigheter och viss tillgång på silver och uran.	22	47	35	8	22	100	3			0	
Norge	Norge är världens femte största exportör av olja. Gasproduktionen expanderar och förväntas 2020 dra in mer pengar till statskassan än oljeproduktionen. Dessutom finns bland annat järnmalm, stenkol (på Svalbard), bly, zink, aluminium och koppar.	3	33	5	121	27	100	7,5	572	34 188	0	3
Nya Zeeland	Relativt fattigt på mineraler. Endast fosfat, kol, kalksten, dolomit och järnsand förekommer i större mängd. Viss utvinning av guld sker dock.	2	31	5	164	28	100	7,1	729	20 412	0	
Oman	Olja, men oljefälten är små och utspridda, vilket gör dem mindre produktiva och utvinningen dyrare än i grannländerna.	0	0			26	92	1,9	225	12 608	0	
Pakistan	Pakistan har relativt begränsade naturtillgångar, varav naturgas är viktigast.	27	2	25	74	22	95	0,8	11	1 881	393	1
Palau	Palau har små förekomster av guld och andra mineraler på havsbotten.	2	87			30		8,5			0	1
Panama	Goda tillgångar på koppar som guld, silver och kol, men gruvsdriften har liten omfattning. Därtill är mahogny och andra tropiska träslag samt goda fiskevatten viktiga naturtillgångar.	7	44	15	88	26	97	4,3	188	6 048	3 869	9
Papua Nya Guinea	Rikt på mineraler, främst koppar och guld men även silver, nickel och bly. Det finns också stora förekomster av naturgas och olja.	1	63			25	87	2,6	9	2 343	1 082	0
Paraguay	De viktigaste naturtillgångar är floderna, skogen och den bördiga jorden. Vattenkraftverket Itaipú, var vid invigningen 1982 världens största vattenkraftverk. Landet har nästan inga mineraltillgångar som kan utvinna. Gruvindustrin sysselsätter bara ett par promille av arbetskraften och är främst begränsad till kalk-, marmor- och lerbrott.	10	44	10	63	26	99	2,4	82	4 165	923	2
Peru	Mycket rikt på mineraler, och det mesta har ännu inte börjat utvinna. Landet var år 2009 världens största silverproducent och tredje största producent av koppar. Perus viktigaste exportvaror är koppar, guld och zink.	3	53	16	104	25	90	2,5	52	4 724	1 413	5
Polen	Betydande naturtillgångar, bland annat stora förekomster av stenkol, brunkol, koppar och svavel. Kopparfyndigheterna anses vara de femte eller sjätte största i världen och förekomsten av svavel är bland de rikaste i Europa. Mindre mängder av olja, naturgas och järnmalm utvinns också.	41	31	5	123	27	100	4,6	451	10 772	0	2
Portugal	Gruvnäringen har gamla anor men står numera endast för en blygsam del av BNP. Koppar, volfram, järn och tenn bryts dock i större skala och landet är en av världens största exportörer av marmor. Kalksten, granit och uran utvinns, liksom svavelkis. Kol bryts i liten omfattning.	12	38	5	93	27	99	7,1		18 782	0	1
Qatar	Oljan bidrar med omkring en tredjedel av bruttonationalprodukten (BNP) och den största delen av exportinkomsterna.	1	0			28	100	2,9	724		0	
Rumänien	Landet har egna tillgångar av flera slags energiråvaror, inklusive vattenkraft, och en lång rad mineraler, men reserverna är i de flesta fall relativt små.	38	29	5	71	25				5 894	5 489	2
Rwanda	De kommersiella råvaror som finns i större mängd är tenn och naturgas.	53	18	32	5	23	77	4,9	4	931	97	1
Ryssland	Gott om tillgångar på olja, gas, guld, diamanter, järnmalm, nickel och andra värdefulla mineraler. Export av olja och gas är landets viktigaste inkomstkälla.	7	49	5	121	26	98	3,5	245	7 009	2 610	3
S:t Kitts & Nevis	Inga (förutom skönt klimat och stränder).	15	42	16	156	28	99	3,4		11 132	4 407	20
Saint Lucia	Inga (förutom skönt klimat och stränder).	5	77	8	99	25	98	3,4		5 897	3 030	10
S:t Vincent & Grenadinerna	Inga av betydelse.	13	69	5	121	25		3,3	204	5 237	2 251	14

Tabell 5. Fortsättning.

Land	Naturreсурser	Odlings- bar mark (%)	Skog (%)	Under- närda (%)	socker- kons.	BMI för män	Vatten (%)	Hälsa-vård (%)	Bilar& bussar	BNP per inv.	Stats- skuld/ inv.	Direk- tin./ BNP (%)
Salomonöarna	Stora förekomster av guld, silver och koppar men utvinningen är begränsad. Det finns även förekomster av bly, zink, nickel, kobolt, bauxit, fosfater och asbest.	1	79	11	19	27		4,3		1 908	519	35
Samoa	Nästan halva Samoa är täckt av skog, men beståndet är hårt drabbat av orkaner, bränder och avverkning. Regeringen bedriver numera återplantering och endast små mängder timmer exporteras.	9	60	5	68	30		4,2		4 630	1 740	0
Saudiarabien	Ungefär en femtedel av jordens kända oljetillgångar finns i Saudiarabien. Landet stod 2010 för cirka 15 procent av oljeproduktionen i världen.	2	1	5	74	28	97	2,7		13 593	0	5
Schweiz	Schweiz har ont om naturtillgångar. Som viktigaste egen tillgång räknas vattenkraft, som också är den enda inhemska energikällan.	10	31	5	164	26	100	6,4	569	31 446	0	-1
Senegal	Stora fyndigheter av fosfater, som står för den enda mineralutvinningen i större skala.	20	44	19	38	22	92	3,2	20	1 428	356	2
Serbien	Någorlunda rikt på mineraler, till exempel koppar, bauxit och järnmalm. Landet är självförsörjande på kol (främst brunkol).	38	31			27		6,1	223			3
Seychellerna	Mindre fyndigheter av guano, fågelspillning, som används som gödningsmedel.	2	89	8	88	26	100	3,6	173	16 681	18 640	39
Sierra Leone	Stora naturtillgångar, bland annat diamanter av hög kvalitet. Det finns också gott om järnmalm, guld, bauxit och rutil. Diamanterna finns ofta lätt åtkomliga i flodavlagringar. Olja och gas har påträffats utanför kusten, men ingen utvinning har ännu kommit i gång.	15	38	35	11	23	86	1,4	5	463	172	5
Singapore	Saknar helt naturtillgångar, bortsett från lite granit och sand.	0	3			24	100	1	149	23 594	0	19
Slovakien	Slovakien har mindre tillgångar av flera mineraler, bland annat järn, aluminium, koppar, kvicksilver, mangan, bly, zink, salt, olja, naturgas, sten- och brunkol.	29	40	5	85	27	100	5,2	282	11 365	0	1
Slovenien	Slovenien har fyndigheter av järn, bly, zink och kopparmalm, liksom av brunkol, kvicksilver, uran och olja. Det handlar dock inte om några betydande mängder.	9	62	5	41	27	100	5,6	547	16 836	0	1
Somalia	Mineraltillgångarna är inte särskilt väl utforskade, men man vet att det finns åtminstone gips samt små mängder av guld, silver, tungsten, mangan, kalksten, järn, krom, nickel och uran. Ingen utvinning av fyndigheterna sker dock.	2	11			22	67				417	
Spanien	Goda tillgångar på mineraler, särskilt kvicksilver, järnmalm, pottaska och svavelkis. Där finns också en av Europas största guldfyndigheter. Spanien är en ledande producent av granit och marmor.	25	36	5	93	27	100	6,1	601	22 003	0	2
Sri Lanka	Landets viktigaste naturtillgång är ädelstenar och det är en av världens ledande leverantörer av rubiner, safirer och topaser. Av övriga mineraler som utvinns är det bara grafit och titanmineralet ilmenit som exporteras.	19	29	20	85	22	98	2	58	3 443	1 093	1
Storbritannien	Storbritannien har stora tillgångar på olja, naturgas och kol. Naturgasen och oljan i Nordsjön började utvinns på 1960-talet respektive 1970-talet. Samtidigt förlorade kolindustrin i betydelse. Antalet kolgruvor minskade från 170 1984 till 9 2004.	25	12	5	112	27	100	6,9	527	26 476	0	2
Sudan	Sudan producerade de sista tre, fyra åren fram till landets delning 2011 afrikas sjätte största oljeproducent	9	29	22	58	22	64	1,3	28	1 506	655	5
Surinam	Surinams ekonomiskt viktigaste naturtillgång är bauxit, som är råvara för aluminium.	0	95	15	151	25	97	3,6		5 530	0	
Sverige	Stora naturreсурser framför allt i form av skog, vattenkraft och järnmalm. Tillgångarna av koppar, bly, zink, guld, silver och uran hör till de största inom EU.	6	69	5	129	26	100	7,4	523	26 583	0	1
Swaziland	Tillgångar av kol, diamanter, guld, tenn, kaolin (porslinslera), talk, järnmalm och kiselsyra, men numera bryts endast stenkol och sten.	10	33	19	137	23	92	3,8	89	4 168	582	3
Sydafrika	40 procent av världens guld, tre fjärdedelar av allt mangan och mer än två tredjedelar av allt krom. Landet har världens största reserver av platina, vanadium och andalusit liksom stora fyndigheter av diamanter, kol, uran med mera. Betydande gasfynd har gjorts.	12	8	5	90	27	99	3,6	159	8 764	995	0
Sydkorea	Sydkorea har inga kända mineraltillgångar förutom stenkol som används lokalt.	16	63	5	99	24	100	3,5	338	16 149	0	0

Tabell 5. Fortsättning.

Land	Naturresurser	Odlings- bar mark (%)	Skog (%)	Under- närda (%)	socker- kons.	BMI för män	Vatten (%)	Hälsa-vård (%)	Bilar& bussar	BNP per inv.	Stats- skuld/ inv.	Direk- tinv./ BNP (%)
São Tomé & Príncipe	En mindre oljereserv och även gas, men någon utvinning hade i början av 2012 ännu inte kommit i gång. Landets övriga naturtillgångar är god jordmån, skog och fiskrika vatten.	10	28	5	52	24	89	5,3	2		1 215	2
Tadzjikistan	Den viktigaste naturresursen är de väldiga vattentillgångarna, med strida floder som rinner från de många glaciärerna. Endast omkring fem procent av den beräknade vattenkraftpotentialen utnyttjas. Det finns också ganska gott om mineraler, men bergsterrängen gör i många fall utvinningen olönsam.	5	3	26	41	24	94	1,1	38	808	479	0
Tanzania	Rikt på mineraler, som guld och gruvdriften växer snabbt.	11	38	34	19	22	80	3,5	12	521	256	2
Tchad	Rika mineraltillgångar. I landet finns förutom olja bland annat guld, bauxit, tenn, järnmalm, uran, volfram, soda, bergsalt och natriumhydroxid.	3	9	39	19	21	67	2,7		798	205	10
Thailand	Relativt gott om tenn, zink, järn och gips. Fyndigheter finns också av framför allt guld och koppar. Landet är en stor exportör av ädelstenar, såsom safirer, rubiner och jade.	30	37	16	88	23	99	2,7		6 321	1 175	2
Tjeckien	Tillgångar av framför allt kol, men reserverna är på upphållningen.	41	34	5	142	28	100	5,8	470	15 450	0	3
Togo	Dess främsta naturtillgång är fosfat, betydelsen för exportinkomsterna har dock gradvis minskat under senare år.	40	5	30	16	22	87	1,5	2	1 358	320	1
Tonga	Dess viktigaste naturtillgångar är bördig jord och rik tillgång på fisk i havet.	22	13			31	100	3,1		6 568	1 464	5
Trinidad & Tobago	Avsevärda reserver av olja och naturgas. Redan på 1940-talet var oljeproduktion den dominerande näringsgrenen.	5	44	11	156	26	98	2,7	351	9 092	0	3
Tunisien	Fosfat, olja och naturgas är landets främsta naturtillgångar. Man är dock inte självförsörjande med energi utan importerar olja och naturgas. Tunisien är en av världens största fosfatproducenter.	17	7	5	96	25	99	3	103	6 279	2 257	3
Turkiet	Naturtillgångar i form av krom, bor och många andra mineraler.	28	15	5	66	27	100	3,4	131	6 471	4 312	1
Turkmenistan	Stora tillgångar av olja och naturgas. Det finns även gott om mineralsalter. Sannolikt finns också förekomster av guld och platina.	4	9	7	27	25	97	1,4	106	3 416	94	10
Tuvalu	Utöver stora fiskbestånd i havet har Tuvalu inga naturtillgångar.		33				98	9,8			0	5
Tyskland	Endast begränsade mängder naturtillgångar med ett undantag: landets reserver av kol är de största i EU. Dessutom förekommer kommersiell utvinning av salt och pottaska (kaliumkarbonat). Produktionen av olja och naturgas är mycket liten jämfört med vad som importeras.	34	32	5	123	27	100	8	623	25 789	0	1
Uganda	Den största naturtillgången är den bördiga jorden. Landet har också stora kopparfyndigheter och det finns även guld, tenn, kobolt, järnmalm, fosfat, kalksten och silikatsand. Därtill har olja och naturgas hittats.	33	15	22	25	22	91	1,6	7	1 167	121	5
Ukraina	Landets viktigaste naturtillgångar är kol, järn, mangan och uran.	56	17	5	121	25	98	4	140	4 037	2 391	5
Ungern	Fattigt på naturresurser, och merparten av energibehovet måste täckas av import. Brunkol finns i större mängder, men kvaliteten varierar. Det finns små olje- och naturgasreserver, vilka nyttjas som inhemsk energikälla. Landet har stora tillgångar av bauxit.	51	23	5	123	27	100	5,2	384	12 977	0	-33
Uruguay	Dess viktigaste naturtillgångar är de stora betesmarkerna och den bördiga jorden. De enda mineralfyndigheter som är värda att utvinna är järnmalm och lite guld. Gruvdriften är framför allt koncentrerad på att ta fram byggmaterial, till exempel sand, makadam, granit och kalksten.	11	10	5	104	26	100	5,9		8 871	3 420	4
USA	Rikt på vatten, skog samt mineraler och är en ledande producent av flera viktiga metaller. USA är också en av världens största producenter av råolja.	18	33	5	192	28	100	7,1	820	34 599	0	2
Uzbekistan	Den sjätte största guldreserven i världen. Landet har därutöver stora naturgastillgångar och betydande fyndigheter av olja, kol och en rad andra mineraler, bland annat silver, koppar, bly, järn och volfram.	10	8	11	11	25	98	2,3		1 498	299	2
Vanuatu	Naturtillgångarna består av timmer, mangan och fisk.	2	36	5	38	27	96	2,7		3 127	780	6
Venezuela	Oljereserverna är de största i Latinamerika och de sjunde största i världen. Landet har också gott om naturgas och kol. Dessutom finns fyndigheter av bland annat järnmalm, guld, silver, koppar, zink, fosfor, nickel, uran, bly, titan, bauxit, koltan och diamanter.	3	53	7	99	27		2,7	147	5 759	2 277	0
Vietnam	De viktigaste naturtillgångarna är olja, naturgas och kol. 2007 stod råolja för en sjättedel av landets exportintäkter.	20	45	11	36	21	99	2,8	13	2 040	444	8

Tabell 5. Fortsättning.

Land	Naturresurser	Odlings- bar mark (%)	Skog (%)	Under- närda (%)	socker- kons.	BMI för män	Vatten (%)	Hälsa-vård (%)	Bilar& bussar	BNP per inv.	Stats- skuld/ inv.	Direk- tinv./ BNP (%)
Vitryssland	Relativt fattigt på naturtillgångar med undantag för främst torv och pottaska. Det finns också värdefulla skogar av ek, alm, lönn och bok.	27	42	5	90	26	100	4,9	282	4 803	2 559	3
Zambia	Kopparexporten är sedan länge landets viktigaste inkomstkälla och kommer så att förbli inom överskådligt tid. Zambia är självförsörjande på el, främst tack vare vattenkraft. Kol och diamanter är andra viktiga naturtillgångar.	5	67	44	47	21	87	3,6	18	786	353	6
Zimbabwe	Rikt på mineraler, särskilt i de centrala delarna. Ett fyrtiotal mineraler utvinns. Guld står för nästan hälften av gruvnäringen. Landet har god tillgång till kol och vattenkraft.	11	40	30	104	22	99	4,1	106	2 499	396	1
Österrike	Mindre tillgångar av järnmalm, olja, naturgas, brunkol, magnesit och zink. Viktigast är järnmalmen.	17	47	5	123	26	100	7,7	556	28 481	0	-7

De geografiska och topografiska variationerna kan eventuellt också förklara vissa skillnader. Länder som domineras av svårforcerad natur såsom berg, öknar eller djungler, är ensligt belägna eller glesbefolkade torde ha sämre förutsättningar än länder som är platta, med gott om kust eller farbara floder och med korta avstånd mellan människor (se Teknikhistoria, Boksidan 2011). Vilket märks i det att de missgynnade länderna, ur många av de listade aspekterna, har något sämre värden än de gynnade (tabell 6 + 7).

Tabell 6. Topografi och geografi²² vs ekonomiska data. Lättforcerad och platt terräng, gott om farbara vatten för transporter och nära mellan människor, = **grönt**, sämre förutsättning ur någon aspekt= **gult**, sämre förutsättning ur flera aspekter= **rött**.

Ingen aspekt gäller samma förutsättning för flera aspekter															
Täthet ²² (Inv./ km ²)	Städer (%)	Barn i skolan (%)	Rent vatten (%)	Bra toa- letter (%)	Under- näring (%)	Korr- uption 1=mkt	Mobiler/ 100 inv.	Offent. Utg för hälsovård (% av BNP)	Bilar&b ussar/ 1.000 inv.	Alkohol- kons./ vuxen (liter alk/år)	Medel socker- konsumti on (g/dag och person)	Medel BMI för män	BNP per inv.	Export av varor och tjänster (% av BNP)	
Goda	345	65	89	96	76	11	5	96	4	296	7	91	25	12 331	45
Medel	128	59	91	93	69	14	4	94	4	217	7	84	25	8 422	41
Dåliga	111	49	90	94	70	15	3	81	4	138	6	73	25	5 620	40

²² Invånarantalet i mitten av 2010 dividerat med landareal (mätt i kvadratkilometer), enligt www.globalis.se.

²³ De geografiska och topografiska förutsättningarna är uppskattade med hjälp av kartboken: Nordstedts världsatlas (Nordstedts, Stockholm, 2011), i vissa fall kombinerat med överväganden om folkmängd och jordbävningsrisk.

Tabell 7. Topografi och geografi vs ekonomiska data. Lättforcerad och platt terräng, gott om farbara vatten för transporter och nära mellan människor, = **grönt**, sämre förutsättning ur någon aspekt= **gult**, sämre förutsättning ur flera aspekter= **rött**.

Land	Beskrivning	Täthet (inv./km ²)	Städer (%)	Barn i skolan (%)	Rent vatten (%)	Bra toalette r (%)	Under- näring (%)	Korr- uption 1=mkt	Mobiler/ 100 inv.	Offent. Utg för hälso- vård (%) av BNP)	Bilar&b ussar/ 1.000 inv.	Alkohol- kons./ vuxen (liter alk/år)	Medel socker- konsumti on (g/dag och person)	Medel BMI för män	BNP per inv.	Export av varor och tjänster (% av BNP)
Afghanistan	Bergigt, glesbefolkat, ingen kust.	48	27		78	37		2	41	2	23	0		21		
Albanien	Bergigt, men ganska gott om kust.	111	48	85	96	98	5	3	142	3	102	7	66	26	3 719	19
Algeriet	Mycket öken, lite kust.	15	63	95	85	95	5	3	92	4		1	85	25	5 327	41
Andorra	Bergigt, isolerat, ingen kust.	181	91	84	100	100			77	5		16		28		
Angola	Bergigt, men har kust.	15	41		60	57	41	2	47	2	40	5	36	22	1 462	90
Antig. & Barbuda	Väldigt mycket kust, nära mellan människor. Men lite folk och isolerat från omvärlden.	201	41	90	95		21		185	3		7	96	26	10 196	70
Argentina	Isolerat, långt mellan människor, men gott om kust.	15	91		98	90	5	3	142	5	314	10	112	28	12 095	11
Armenien	Bergigt, inga kuster, inga större floder.	104	64		98	90	21	3	125	2	105	11	58	25	2 421	23
Australien	Isolerat, långt mellan människor, men ganska platt och gott om kust samt farbara floder.	3	94	97	100	100	5	9	101	6	653	10	129	28	27 390	20
Azerbajdzjan	Gott om kuster.	106	50	86	88	45	5	2	99	1		11	44	26	2 475	39
Bahamas	Väldigt mycket kust, nära mellan människor. Men lite folk och isolerat från omvärlden.	25	91	99	98	100	6	7	125	4	82	9	126	27	17 055	43
Bahrain	Väldigt mycket kust.	1 818	91		100			5	124	3	482	4		28	15 545	89
Bangladesh	Flodvägar mellan många större orter, nära mellan människor, gott om kuster.	1 033	27	89	85	53	26	3	46	1	2	0	16	20	1 543	14
Barbados	Väldigt mycket kust, nära mellan människor. Men lite folk och isolerat från omvärlden.	636	56		100	100	5	8	128	4	406	7	156	26		50
Belgien	Nära mellan människor, god om sjövägar och till stor del relativt platt.	351	97	99	100	100	5	8	113	7	539	11	151	27	27 659	85
Belize	Ganska platt och relativt gott om kust.	14	50	100	99	90	5		62	3	178	6	137	27	5 682	53
Benin	Ganska platt, viss kust.	79	50	94	84	12	12	3	80	3	21	2	16	22	975	15
Bhutan	Väldigt mycket berg och ingen kust.	15	11	88	99	65		6	54	3	38	1		23	3 685	30
Bolivia	Ingen kust, berg och djungler.	9	67		96	25	27	3	72	3	68	5	77	24	2 387	18
Bosnien- Hercegovina	Ganska bergigt och väldigt lite kust.	73	48	87	100	95	5	3	80	6	170	10	74	27		30
Botswana	Mycket öken, ingen kust.	3	55		99	60	25	6	118	4	113	8	68	22	8 353	53
Brasilien	Mycket djungel, men flod-/sjövägar mellan många större orter.	23	87		99	80	6	4	104	4	198	9	153	26	7 154	10
Brunei	Platt och gott om kust, men långt från grannländer utom Malaysia.	69	81	97			5	5	109	2	696	2	107	24		67
Bulgarien	En del kust och farbara floder.	68	72	98	100	100	5	3	141	4	295	12	79	27	6 067	56
Burkina faso	Ingen kust, ganska platt.	60	21	64	95	11	8	3	35	3	11	7	16	21	986	9
Burma	Flodvägar mellan många större orter, nära mellan människor, gott om kuster.	71	34		75	81		2	1	0	7	1	36	21		0
Burundi	Bergigt och inga kuster.	301	13	99	83	46	62	2	14	5	6	10	5	22	650	8
Centralafr.	Ganska platt, inga kuster.	7	47	67	92	34	40	2	23	1	0	3	22	21	1 209	20
Chile	Väldigt bergigt, isolerat, långt mellan människor, men gott om kust.	23	89		99	96	5	7	116	4	164	9	126	27	9 132	32
Colombia	Mycket berg och djungler, men hyfsat gott om kust.	41	80	93	99	74	9	3	94	5	66	6	134	25	5 974	17
Costa Rica	Ganska bergigt, men mycket kust.	91	64		100	95	5	5	65	6	152	6	156	26	8 170	49
Cypern	Gott om kust.	119	70	99	100	100	5	6	94	3	622	9	129	27	19 175	55
Danmark	Gott om kuster och platt. Nära mellan människor.	129	86	96	100	100	5	9	124	8	466	13	159	26	28 956	47
Dem.Rep. Kongo	Nästan ingen kust och mycket djungel, långt mellan människor, men farbara floder.	28	36		80	23		2	17	-	5	4	5	20	602	22
Djibuti	Ganska platt, gott om kust.	38	86	45	98	56	26	3	19	6		2	77	23	1 857	35

Tabell 7. Fortsättning.

Land	Geografiska och topografiska förutsättningar	Inv./ km ²	Städer (%)	Skola (%)	Vatten (%)	Toa- letter (%)	Under- näring (%)	kor- ruption	Mobiler	Hälso- vård (%)	Bilar & bussar	Alko-hol (l/år)	socker- kons.	BMI för män	BNP/ inv.	Export (%)
Dominica	Väldigt mycket kust, nära mellan människor. Men lite folk och isolerat från omvärlden.	90	74	98			5	5	145	4		8	104	25	5 677	53
Dominikanska rep.	Väldigt mycket kust, nära mellan människor. Men lite folk och isolerat från omvärlden.	205	62		87	83	24	3	90	2	123	6	110	25	6 395	37
Ecuador	Mycket berg och djungler, men gott om kust.	51	65		97	92	15	3	102	2	63	9	101	26	3 230	37
Egypten	mycket öken, men flodvägar mellan många större orter, gott om kuster.	81	43	95	100	94	5	3	87	2		0	77	27	3 527	16
Ekvatorialguin	Platt med kust.	25	54	57				2	57	2		6		24	5 707	99
El Salvador	Ganska platt + kust.	294	62		94	87	9	3	124	4	84	4	93	26	4 597	27
Elfenbenskuste	Ganska platt + kust.	61	48	57	93	23	14	2	76	1		7	33	23	1 589	40
Eritrea	Ganska bergigt + kust.	45	23	37	74	14	65	3	4	2	11	2	14	21	1 022	15
Estland	Gott om kust och ganska platt.	30	70		99	95	5	6	123	4	444	16	167	26	9 392	85
Etiopien	Mycket berg och öken, inga kuster.	75	18	84	98	12	41	3	8	2	3	4	11	20	815	12
Fiji	Isolerat, men mycket kust.	47	57				5		116	3	173	2	121	27	4 994	65
Filippinerna	Jordbävningsdrabbat, utsatt för tropiska oväder och isolerat från omvärlden, men väldigt mycket kust.	311	66		93	76	13	3	86	1	32	6	77	23	4 032	55
Finland	Ganska platt och relativt gott om sjövägar.	16	61	96	100	100	5	9	156	6	559	13	93	27	26 164	44
Frankrike	Gott om sjö- och kustvägar, till stora delar relativt platt.	114	78	99	100	100	5	7	100	9	600	14	110	26	27 244	29
För. arabemiraten	Mycket öken, men även mycket kust.	90	86	98	100	97	5	7	145	2	313	1	104	28	21 478	73
Gabon	Ganska platt + kust + farbara flodvägar mellan större orter.	6	88		95	33	5	3	107	3		9	47	24	5 848	69
Gambia	Ganska platt + kust + farbara flodvägar mellan större orter.	153	27	76	96	67	19	4	86	3	7	3	74	22	1 631	48
Georgien	Bergigt och lite kust.	62	51	100	100	95	6	4	73	2	116	6	90	26	1 998	23
Ghana	Ganska platt + kust + farbara flodvägar mellan flera större orter.	102	49	76	90	13	5	4	71	4	33	3	19	23	1 920	49
Grekland	Bergigt, men väldigt mycket kust.	86	63		100	98	5	3	108	6	112	11	96	26	17 057	25
Grenada	Utsatt för tropiska oväder och isolerat från omvärlden, men väldigt mycket kust.	304	46		97	97	21		117	4		10	153	25	7 317	55
Guatemala	Bergigt.	132	49		98	81	22	3	126	2	117	4	110	25	4 048	20
Guinea	Ganska platt + en del kust.	41	40	74	89	19	16	2	40	1		1	27	23	1 972	24
Guinea-bissau	Gott om kust + platt.	42	40		83	21	22	2	39	2	33	4	16	22	863	32
Guyana	Mycket djungel, men flod-/sjövägar mellan många större orter.	4	41	99	98	81	8	3	74	7	95	10	99	24	3 922	96
Haiti	Isolerat från omvärlden och jordbävningsdrabbat. Men väldigt mycket kust, nära mellan människor.	360	42		71	17	57	2	40	1		7	66	24	1 619	13
Honduras	Bergigt, hyfsat mycket kust.	68	49		95	71	12	3	125	4	97	5	110	25	2 872	54
Indien	Flodvägar mellan många större orter, nära mellan människor, gott om kuster.	373	30		96	31	19	3	61	1		3	66	21	2 364	13
Indonesien	Utspritt på stor yta, men sjövägar mellan många större orter.	126	53	98	89	52	13	3	92	1	76	1	44	22	2 905	41
Irak	Liten kust, men bra flodvägar mellan stora städer, hyfsat platt.	72	67		91	73		2	76	2		0		27		
Iran	Bergigt, öknar, men gott om kuster.	45	71		98		5	3	91	3	16	1	71	25	5 806	23
Irland	Väldigt mycket kust.	64	62	97	100	99	5	8	105	6	537	14	115	28	29 155	98
Island	Väldigt isolerat från omvärlden och väldigt bergigt, men mycket kust.	3	94	98	100	100	5	8	109	8	773	6	153	27	28 840	34
Israel	Mycket öken och ganska mycket kust.	335	92	97	100	100	5	6	133	5	305	3	104	27	23 015	37
Italien	Bergigt, men väldigt gott om kust.	201	68		100		5	4	135	7	677	11	85	26	25 905	27
Jamaica	Isolerat från omvärlden, men väldigt mycket kust, nära mellan människor.	249	53		98	83	5	3	113	2		5	148	24	3 597	

Tabell 7. Fortsättning.

Land	Geografiska och topografiska förutsättningar	Inv./ km ²	Städer (%)	Skola (%)	Vatten (%)	Toa- letter (%)	Under- näring (%)	korr- uption	Mobiler	Hälsa- vård (%)	Bilar & bussar	Alko-hol (l/år)	socker- kons.	BMI för män	BNP/ inv.	Export (%)
Japan	Mycket berg och jordbävningsdrabbat, men också väldigt mycket kust, nära mellan människor.	335	67	100	100	100	5	8	95	7	595	8	77	24	25 646	11
Jemen	Mycket berg, men också mycket kust.	46	29		72	52	30	2	46	2	35	0	66	24	822	42
Jordanien	Ingen kust, berg och få farbara floder.	69	80		98	98	5	5	107	5	137	1	99	27	4 162	42
Kambodja	lite kust, men farbara flod mellan större orter.	78	23		81	29	25	2	58	2		5	25	21	1 730	50
Kamerun	En del kust + "släta" ytor.	41	57	92	92	47	22	3	42	1		8	27	24	1 878	23
Kanada	Isolerat och långt mellan människor.	3	83		100	100	5	9	71	7	597	10	173	27	27 503	46
Kap Verde	Väldigt mycket kust, nära mellan människor. Men lite folk och isolerat från omvärlden.	123	61	83	85	54	11	6	75	3	94	5	88	24	4 555	28
Kazakstan	Lite kust, långt mellan människor, mycket öken, fast relativt platt.	6	57	99	99	97	5	3	123	3	170	11	71	26	4 345	57
Kenya	Lite kust + rätt mycket berg.	70	47	83	83	31	33	2	62	2	21	4	55	22	1 033	22
Kina	Ganska mycket berg, men också mycket kuster och farbara floder.	140	45		98	55	10	4	64	2	32	6	22	23	3 940	23
Kirgizistan	Bergigt och inga kuster.	27	34	91	99	93	11	2	92	4	59	5	38	25	1 497	42
Kiribati	Isolerat, men mycket kust.	137	57				5	3	10	16	144	4	126	29	4 545	7
Komorererna	Väldigt mycket kust, nära mellan människor. Men lite folk och isolerat från omvärlden.	395	40		91	36	47	2	22	2	33	0	22	22	1 718	17
Kongo	Lite kust, dock ganska platt + farbara flodvägar.	12	57		95	30	13	2	94	2	26	4	30	22	1 054	80
Kroatien	Ganska bergigt, men gott om kust.	78	62	95	100	99	5	4	144	7	377	15	164	27	9 116	42
Kuba	Ganska platt och med gott om kust.	102	77	100	96	91	5	4	9	10	38	6	118	25		
Kuwait	Väldigt mycket kust.	154	97		99	100	5	5	161	2	502	0	101	29	19 599	56
Laos	Ingen kust, djungel och berg.	26	24		72	53	22	2	65	1	21	7	11	21	1 523	30
Lesotho	Väldigt bergigt + ingen kust.	72	19	73	97	29	14	4	32	4		6	41	22	2 625	33
Lettland	Gott om sjövägar och ganska platt.	35	66	94	100	78	5	4	102	4	459	13	93	26	7 975	42
Libanon	Gott om kust.	407	89	91	100		5	3	68	4		2	93	27	4 301	14
Liberia	Ganska platt + gott om kust.	36	51		79	17	32	3	39	3	3	5	11	22		21
Libyen	Mycket öken och ganska mycket kust.	4	88			97	5	2	172	2	291	0	90	27		36
Lichtenstein	Väldigt litet och utan kust.	225	23	90					99							
Litauen	Ganska platt.	51	67	97			5	5	147	5	479	15	107	27	8 719	45
Luxemburg	Litet och utan kust, men nära till människor.	196	93		100	100	5	9	143	7	512	13		27	50 564	150
Madagaskar	Bergigt fast gott om kust.	35	29		71	11	25	3	40	3		1	22	21	844	31
Makedonien	Bergigt utan kust.	80	61	93	100	89	5	4	105	5	136		96	26	6 055	49
Malawi	Bergigt och inga kuster.	126	20	91	95	56	27	3	20	6	9	2	25	22	583	26
Malaysia	Rätt mycket berg, djungel och utspritt land, fast gott om kust.	86	68		100	96	5	4	121	2		1	112	25	8 573	120
Maldiverna	Väldigt mycket kust. Men lite folk och väldigt isolerat från omvärlden.	1 060	32		99	98	10	3	157	6	20	1	77	23		89
Mali	Mycket öken, ingen kust.	12	37	77	81	36	12	3	48	3	9	1	30	22	785	27
Malta	Väldigt mycket kust, men isolerat från omvärlden.	1 318	93		100	100	5	6	109	6	558	4	132	28	17 635	92
Marocko	Ganska mycket berg och öken, mycket kust.	72	62	90	98	69	5	3	100	2	71	2	99	26	3 537	28
Mauritanien	Lite kust + mycket öken.	3	70	76	52	26	8	2	79	2		0	110	23	1 894	46
Mauritius	Väldigt mycket kust. Men lite folk och väldigt isolerat från omvärlden.	637	45	94	100	91	5	5	92	2	150	4	118	25	9 677	61
Mexico	Väldigt bergigt, dock gott om kust.	58	77		96	85	5	3	81	3	244	8	132	27	9 262	31
Mocambique	Gott om kust, farbara floder och ganska platt.	29	44	91	77	17	38	3	31	4	10	2	19	22	799	18
Moldavien	Ingen kust.	106	48	90	96	79	5	3	89	5	120	18	82	24	1 358	50

Tabell 7. Fortsättning.

Land	Geografiska och topografiska förutsättningar	Inv./ km ²	Städer (%)	Skola (%)	Vatten (%)	Toa- letter (%)	Under- näring (%)	korr- uption	Mobiler	Hälsö- vård (%)	Bilar & bussar	Alko-hol (l/år)	socker- kons.	BMI för män	BNP/ inv.	Export (%)
Mongoliet	Väldigt mycket berg och öken, ingen kust och långt mellan människor.	2	58	100	97	50	27	3	91	4	61	3	33	25	1 523	56
Montenegro	Bergigt och lite kust.	46		88	100	92		4	185	5				27		
Namibia	Väldigt mycket berg och öken, ganska mycket kust.	3	36	90	99	33	18	4	67	3	109	10	85	23	5 838	41
Nauru	Väldigt mycket kust. Men lite folk och väldigt isolerat från omvärlden.	488	100		90				60			5		34		
Nederländerna	Nära mellan människor, god om sjövägar och platt.	400	69	99	100	100	5	9	116	7	503	10	142	26	29 993	70
Nepal	Mycket berg och ingen kust.	204	18		93	31	17	2	31	2	5	2	11	21	1 325	23
Nicaragua	Gott om sjö och kuster.	45	60		98	52	19	3	65	5	48	5	99	26	3 131	24
Niger	Mycket öken, ingen kust.	12	26	54	96	9	16	3	25	3		0	16	21	678	18
Nigeria	Löite kust, fast farbara floder och ganska platt.	172	52		75	32	6	2	55	2	31	12	30	23	846	54
Nordkorea	Ganska mycket berg, men också mycket kuster.	202	64		100		35	1	2	3		4	8	22		
Norge	Väldigt mycket berg och glesbefolkat, men gott om kust.	13	84	99	100	100	5	9	113	8	572	8	121	27	34 188	47
Nya Zeeland	Bergigt, jordbävningsdrabbat och isolerat från omvärlden, men väldigt	16	86	99	100		5	10	115	7	729	10	164	28	20 412	36
Oman	Mycket öken, en del berg, men mycket kust.	9	81	81	92			5	166	2	225	1		26	12 608	59
Pakistan	Flodvägar mellan många större orter, nära mellan människor.	218	37	66	95	45	25	3	59	1	11	0	74	22	1 881	13
Palau	Väldigt mycket kust, nära mellan människor. Men lite folk och isolerat	45	68						71	9		10		30		10
Panama	Väldigt gott om kust.	47	60	98	97	69	15	3	185	4	188	7	88	26	6 048	73
Papua Nya Guinea	Ganska bergigt och isolerat, men sjövägar mellan större orter.	15	14		87	45		2	28	3	9	4		25	2 343	66
Paraguay	Ingen kust fast ganska platt och farbar flod mellan många större	16	62	86	99	70	10	2	92	2	82	8	63	26	4 165	38
Peru	Mycket berg och djungler, men även kuster.	23	76		90	68	16	3	100	3	52	7	104	25	4 724	16
Polen	Lite kust, men farbara flod mellan större orter och ganska platt.	118	63	96	100	90	5	6	120	5	451	13	123	27	10 772	27
Portugal	Ganska bergigt, men gott om kust.	116	58	99	99	100	5	6	142	7		15	93	27	18 782	30
Qatar	Mycket öken, men väldigt mycket kust.	160	93	98	100	100		7	132	3	724	1		28		67
Rumänien	Ganska mycket berg och lite kust.	90	56	96		72	5	4	115			15	71	25	5 894	33
Rwanda	Bergigt och inga kuster.	403	31		77	54	32	5	33	5	4	10	5	23	931	9
Ryssland	Relativt lite användbar kust, väldigt långt mellan människor.	8	74		98	87	5	2	166	4	245	16	121	26	7 009	44
S:t Kitts & Nevis	Väldigt mycket kust, nära mellan människor. Men lite folk och isolerat från omvärlden.	201	32	94	99	96	16		161	3		9	156	28	11 132	46
Saint Lucia	Väldigt mycket kust, nära mellan människor. Men lite folk och isolerat från omvärlden.	323	34	93	98		8	7	103	3		12	99	25	5 897	53
S:t Vinc. & Grenad.	Väldigt mycket kust, nära mellan människor. Men lite folk och isolerat från omvärlden.	282	65	98			5	6	121	3	204	5	121	25	5 237	53
Salomonöarna	Isolerat, men mycket kust.	19	19				11	3	6	4		2	19	27	1 908	24
Samoa	Väldigt isolerat, men mycket kust.	65	23	99		100	5	4	91	4		5	68	30	4 630	34
Saudiarabien	Mycket berg och öken, inga floder, men mycket kust.	13	90	86	97		5	5	188	3		0	74	28	13 593	44
Schweiz	Väldigt bergigt och ingen kust.	186	68	100	100	100	5	9	124	6	569	11	164	26	31 446	46
Senegal	Platt och hyfsat mycket kust.	63	55	75	92	51	19	3	67	3	20	1	38	22	1 428	28
Serbien	Ingen kust fast ganska platt och farbar flod mellan många större orter.	112		96				3	129	6	223	11		27		
Seychellerna	Isolerat, men mycket kust.	190	52	94	100		8	5	136	4	173	11	88	26	16 681	78
Sierra Leone	Hyfsat platt och hyfsat mycket kust.	82	44		86	13	35	3	34	1	5	10	11	23	463	18

Tabell 7. Fortsättning.

Land	Geografiska och topografiska förutsättningar	Inv./ km ²	Städer (%)	Skola (%)	Vatten (%)	Toa- letter (%)	Under- näring (%)	korr- uption	Mobiler	Hälso- vård (%)	Bilar & bussar	Alko-hol (l/år)	socker- kons.	BMI för män	BNP/ inv.	Export (%)
Singapore	Mycket kust och nära mellan människor.	7 447	100		100	100		9	144	1	149	2		24	23 594	
Slovakien	Ingen kust.	111	59		100	100	5	4	108	5	282	13	85	27	11 365	71
Slovenien	Ganska bergigt och nästan ingen kust.	100	51	98	100	100	5	6	105	6	547	15	41	27	16 836	54
Somalia	Ganska mycket berg, men mycket kuster.	15	39		67	23		1	7			1		22		
Spanien	Bergigt, men relativt gott om kust.	91	77	100	100	100	5	6	112	6	601	12	93	27	22 003	29
Sri Lanka	Väldigt mycket kust.	318	22	95	98	91	20	3	83	2	58	1	85	22	3 443	39
Storbritannien	Nära mellan människor, god om sjövägar och till stor del relativt platt.	255	90		100	100	5	8	130	7	527	13	112	27	26 476	28
Sudan	Mycket öken, men flodvägar mellan många större orter.	17	45		64	34	22	2	41	1	28	3	58	22	1 506	15
Surinam	Mycket djungel, men flod-/sjövägar mellan många större orter.	3	80		97	84	15	3	170	4		6	151	25	5 530	20
Sverige	Ganska gott om kuster och i bebodda områden relativt platt.	21	84	96	100	100	5	9	114	7	523	10	129	26	26 583	47
Swaziland	Bergigt, isolerat och ingen kust.	68	25		92	55	19	3	62	4	89	6	137	23	4 168	76
Sydafrika	Väldigt mycket berg, ganska mycket kust.	41	60	90	99	77	5	4	100	4	159	10	90	27	8 764	28
Sydkorea	Mycket kust, nära mellan människor.	484	82	99	100	100	5	5	105	4	338	15	99	24	16 149	39
Syrien	Lite kust och få farbara floder.	110	51		94	96	5	3	57	2	52	1	118	27	3 162	35
São Tomé & Prínc.	Väldigt mycket kust, nära mellan människor. Men lite folk och isolerat	172	39	98	89	26	5		62	5	2	9	52	24		
Tadzjikistan	Bergigt och inga kuster.	48	24		94	94	26	2	86	1	38	3	41	24	808	99
Tanzania	Bergigt, men en del kust.	47	42	97	80	24	34	3	47	4	12	7	19	22	521	17
Tchad	Mycket öken + ingen kust + långt mellan människor.	9	28		67	9	39	2	23	3		4	19	21	798	17
Thailand	Farbara floder mellan större orter och mycket kust.	135	34	90	99	96	16	3	101	3		7	88	23	6 321	67
Tjeckien	Ingen kust.	133	75		100	98	5	4	137	6	470	17	142	28	15 450	63
Togo	Ganska platt + viss kust.	106	40	95	87	12	30	2	41	2	2	2	16	22	1 358	31
Tonga	Väldigt isolerat, men mycket kust.	160	36		100	96		3	52	3		4		31	6 568	15
Trinidad & Tobago	Väldigt mycket kust, nära mellan människor. Men lite folk och isolerat	261	78	96	98	92	11	3	141	3	351	6	156	26	9 092	59
Tunisien	Ganska mycket öken, men också mycket kust.	64	66	99	99	85	5	4	106	3	103	1	96	25	6 279	45
Turkiet	Bergigt, men gott om kust.	93	70		100	90	5	4	85	3	131	3	66	27	6 471	20
Turkmenistan	Mycket öken.	10	48		97	98	7	2	63	1	106	5	27	25	3 416	96
Tuvalu	Isolerat, men mycket kust, långt mellan människor.	378	61		98	84			25	10		2				
Tyskland	Nära mellan människor, god om sjövägar och till stor del relativt	231	89	100	100	100	5	8	127	8	623	13	123	27	25 789	33
Uganda	Bergigt + ingen kust.	139	13	92	91	48	22	2	38	2	7	12	25	22	1 167	11
Ukraina	Relativt lite kust, väldigt långt mellan människor.	75	68	89	98	95	5	2	119	4	140	16	121	25	4 037	62
Ungern	Ingen kust, fast platt och med flodvägar.	107	68	96	100	100	5	5	120	5	384	16	123	27	12 977	72
Uruguay	Ganska platt.	19	94		100	100	5	7	132	6		8	104	26	8 871	17
USA	Till stora delar ganska platt med gott om sjövägar.	32	82	92	100	100	5	7	90	7	820	9	192	28	34 599	11
Uzbekistan	Ingen kust, mycket öken, långt mellan människor.	61	36	90	98	100	11	2	76	2		4	11	25	1 498	25
Vanuatu	Isolerat, men mycket kust.	20	26		96	52	5	4	119	3		1	38	27	3 127	44
Venezuela	Mycket djungel, men flod-/sjövägar mellan många större orter.	32	89	94			7	2	96	3	147	8	99	27	5 759	30
Vietnam	Farbara floder och väldigt mycket kust.	265	29		99	75	11	3	175	3	13	4	36	21	2 040	55
Vitryssland	Ingen kust långt mellan människor.	46	73		100	93	5	2	108	5	282	15	90	26	4 803	69
Zambia	Väldigt mycket berg, ingen kust.	17	39	92	87	49	44	3	38	4	18	4	47	21	786	27
Zimbabwe	Väldigt mycket berg, ingen kust.	32	38		99	44	30	2	60	4	106	5	104	22	2 499	36
Österrike	Bergigt och ingen kust, men farbar flod mellan de flesta större städer.	100	66		100	100	5	8	146	8	556	13	123	26	28 481	46

Men skillnader kanske förklaras bättre av att olika länder har olika religioner? För att förstå hur det kommer sig att det finns olika religioner och hur dessa skiljer sig från varandra, kan en kort religionshistorisk exposé vara nyttig:

800-450 Före vår tideräkning (FVT) skrevs Gamla Testamentet, judendomens och sedermera första delen i kristendomens heliga skrift. Däri ingår bland annat judendomens och kristendomens huvudregler, som i den kristna varianten lyder:

1. Du skall inte ha andra gudar vid sidan av gud.
2. Du skall inte missbruka Herrens, din Guds, namn, ty Herren kommer inte att lämna den ostraffad som missbrukar hans namn.
3. Tänk på att hålla sabbatsdagen helig.
4. Visa aktning för din far och din mor, så att du får leva länge i det land som Herren, din Gud, ger dig.
5. Du skall inte dräpa.
6. Du skall inte begå äktenskapsbrott.
7. Du skall inte stjäla.
8. Du skall inte vittna falskt mot din nästa.
9. Du skall inte ha begär till din nästas hus.
10. Du skall inte ha begär till din nästas hustru, inte heller hans tjänare eller hans tjänarinna, inte heller hans ox eller hans åsna, eller något annat som tillhör honom.

År 477 FVT dog Buddha. Buddha sökte först frälsningen på den dåtida indiska religionens (brahmanismen, som senare blivit till hinduismen) vanliga väg, dvs. genom askes och botövningar. Legenden berättar, att han i en skog sammanträffade med några asketer. Han anslöt sig till dem och tävlade med dem i botövningar. Under sex år blev hans askes allt strängare och till slut blev han så undernärd att han tappade medvetandet. Då han återvunnit det, fattade han beslutet att överge den asketiska vägen, och till botgörarnas stora förargelse fastslog han: "Det kommer ingen kunskap av spåkningar." Därmed bröt han på ett revolutionerande sätt med hela den indiska traditionen. Buddhas vishetsideal består istället i att vandra den gyllene medelvägen, dvs. att undvika både askes och njutningar och hålla själen fri och oberoende. Även buddhismen lär, som brahmanismen, att frälsningen består i frihet från själavandring. Men den väg som Buddha anvisade skiljer sig i flera viktiga hänseenden från brahmanismens. Han hade inget gudsbegrepp och var bara intresserad av frågan: "Hur skall jag nå frälsning från det lidande som livet innebär?" Buddha såg den enda vägen till lidandets övervinnande i ett fullkomligt utsläckande av livstörsten. Till detta mål leder den heliga åttafaldiga vägen: rätt kunskap, rätt sinnelag, rätt tal, rätt handlande, rätt liv, rätt strävan, rätt vaksamhet, rätt meditation. Nirvanas frid och frihet från återfödelse blir lönen för den som troget vandrar vägen till slut.

Typ hundra år efter Buddhas död hade buddhismen utvecklat sig till en omfattande religiös rörelse med heliga skrifter, helgon, munkar och kloster. Från brahmanismen övertog buddhismen ett antal regler, som varje buddhist ska hålla.

Ingen buddhist får:

1. döda något levande väsen,
2. stjäla,
3. bedriva okyskhet,
4. ljuga,
5. dricka rusdrycker.

För munken gäller även att han inte får:

1. äta på orätt tid,
2. roa sig,
3. pryda sig,
4. ligga bekvämt,
5. mottaga pengar.

Runt år noll föddes den historiske personen Jesus, i nuvarande Israel som då var en del av Romarriket, och med honom den kristna religionen. Den bygger dels på judarnas heliga skrift (gamla testamentet) och dels texter om Jesus och hans närmaste krets (nya testamentet).

Det första beviset på buddhism i Kina är från år 65.

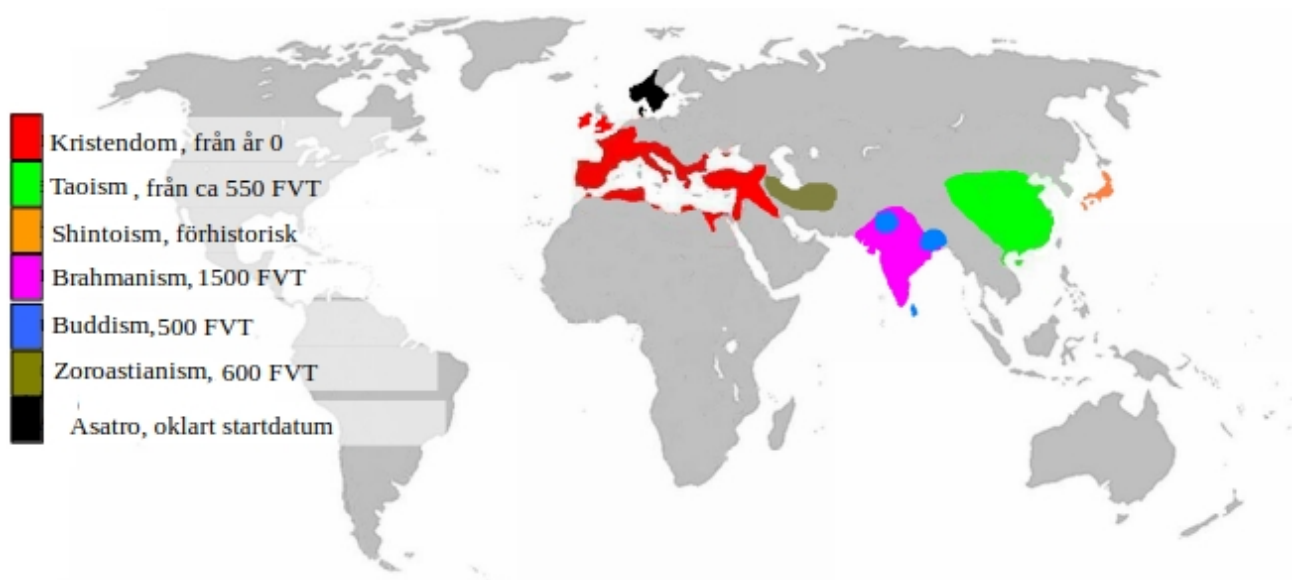
Ca 200 övergav brahmanerna, som såg sin ställning hotad av buddhismen, sin tidigare avvisande hållning gentemot andra indiska folkreligioner och accepterade deras många gudaväsen (heliga stenar, träd och djur), som förklarades vara olika uppenbarelseformer av det enda, allomfattande gudaväsendet Brahman. Därigenom skapades hinduismen. Att vara frälst är enligt hinduismen att ingå i det stora alljaget. Meddlet att uppnå detta mål är kunskap och vetande samt asketiska övningar, kuvande och undertryckande av det egna jagets känslor och tankar (yoga). Den som nått enhet med Brahma är höjd över själavandringen. Enligt brahmanernas lära måste nämligen varje människa och varje djur efter döden alltefter förtjänst återfödas i en människo- eller djurkropp.

Det ekumeniska mötet i Nicaea 325 bidrar utgångspunkten för kristenheten i de östra delarna av det Romerska riket (de ortodoxa varianterna av kristendomen). Dessa har många högtider och festdagar med rörelser, bugningar, tecken, samt upplyftande och vidrörande av heliga föremål. Vid dopet läggs stor vikt vid smörjelsen med den heliga oljan. Vid nattvarden utdelas åt alla de i vinet nedlagda bröden, vilka prästen överbringar genom en sked till nattvardsgästerna. De ortodoxa har ett särskilt sakrament, böneoljan, som betraktas med stor vördnad och ofta räknas som botemedel vid sjukdomar och dylikt. Bilder av helgonen, jungfru Maria och Kristus spelar en stor roll och i de fromas hem finns nästan alltid en eller flera sådana bilder (ikoner), som dyrkas och vördas.

År 391 blev kristendomen Romarrikets statsreligion.

År 395 delades Romarriket i Östrom och Västrom.

404 blev en latinsk version av bibeln färdig.

Figur 1. Vissa religioners ungefärliga utbredning år 600. Utöver de religioner som visas i figuren hade säkert många stammar i övriga delar av världen mer eller mindre egna religioner. Vi denna tid levde islams grundare profeten Muhammed och efter hans död 632 expanderade den religionen snabbt från Mecka ut över den arabiska halvön. Zoroastrianism var en religion och filosofi baserad på läror skapade av profeten Zoroaster, som levde under 600-talet FVT. Zoroastrianerna tillbad skaparen Ahura Mazda. I Zoroastrianism hade gott och ont skilda källor, den onda källan försökte förstöra det Mazda skapat, och den goda försökte upprätthålla det.

Ungefär år 570 föddes Muhammed, grundare av Islam, i staden Mekka som ligger i nuvarande Saudiarabien. Muhammed formulerade en ny religion som var betydligt mindre komplicerad än i sitt fall kristendomen, och hinduismen. Grunden är att det bara finns en gud (kallad Allah). Till skillnad från hinduismens alla gudar och dåtidens kristendom, som utöver gud dyrkade halvgudar som Jesus och helgon som jungfru Maria. Därtill utgjordes hans lära av "fem grundpelare" som beskrev det rätta livet för en troende muslim: tro, bön, fasta, allmosa och vällfärd.

I början av 700-talet hade arabiska krigare expanderat de islamska områdena genom Nordafrika till Spanien och uppåt i Europa. De hejdades emellertid år 732 genom slaget vid Poitiers (i nuvarande Frankrike).

Buddismen och andra utländska religioner förbjöds i Kina år 845.

År 935 fick islams heliga skrift, Koranen, sin slutgiltiga form.

Ungefär år 960 konverterade Danmarks kung till kristendomen och han bannlyste asatron.

1018 beslutade kyrkorådet i Pavia att präster skall leva i celibat.

År 1054 bröt slutligen de romersk-katolska och ortodoxa kyrkorna med varandra.

År 1154 blev Burmas stolthet, det då hinduistiska templet Angkor Vat klart. På 13/1400-talet konverterades det till att bli en buddistisk helgedom.

De kristna försökte med våld kristna den muslimska delen av världen i något som kallades korståg, dessa kulminerade år 1226.

1517 Den tyske katolska prästen Martin Luther (1483-1546) presenterade 1517 sina 95 teser om hur kyrkan borde reformeras och år 1534 publicerade han en tysk översättning av bibeln. Han grundade därtill protestantismen genom att verka för ett antal förändringar i kyrkan, de viktigaste var antagligen:

1. Bibeln ska vara grunden för gudstjänsten.
2. Predikan ska vara på modersmålet.
3. Psalmsång är en central del av gudstjänsten.
4. Undervisningen i kristendom ska vara i fokus, för den skrev han Lilla katekesen 1529.
5. Rättfärdiggörelse genom tron, alltså att det viktigaste är att tro och tro rätt. Till skillnad emot den katolska kyrkan som i högre grad ser de sju sakramenten (dopet, konfirmationen, äktenskapet, botten/bikten, nattvarden, prästvigningen och den sista smörjelsen) som de viktigaste komponenterna i att vara en god kristen.

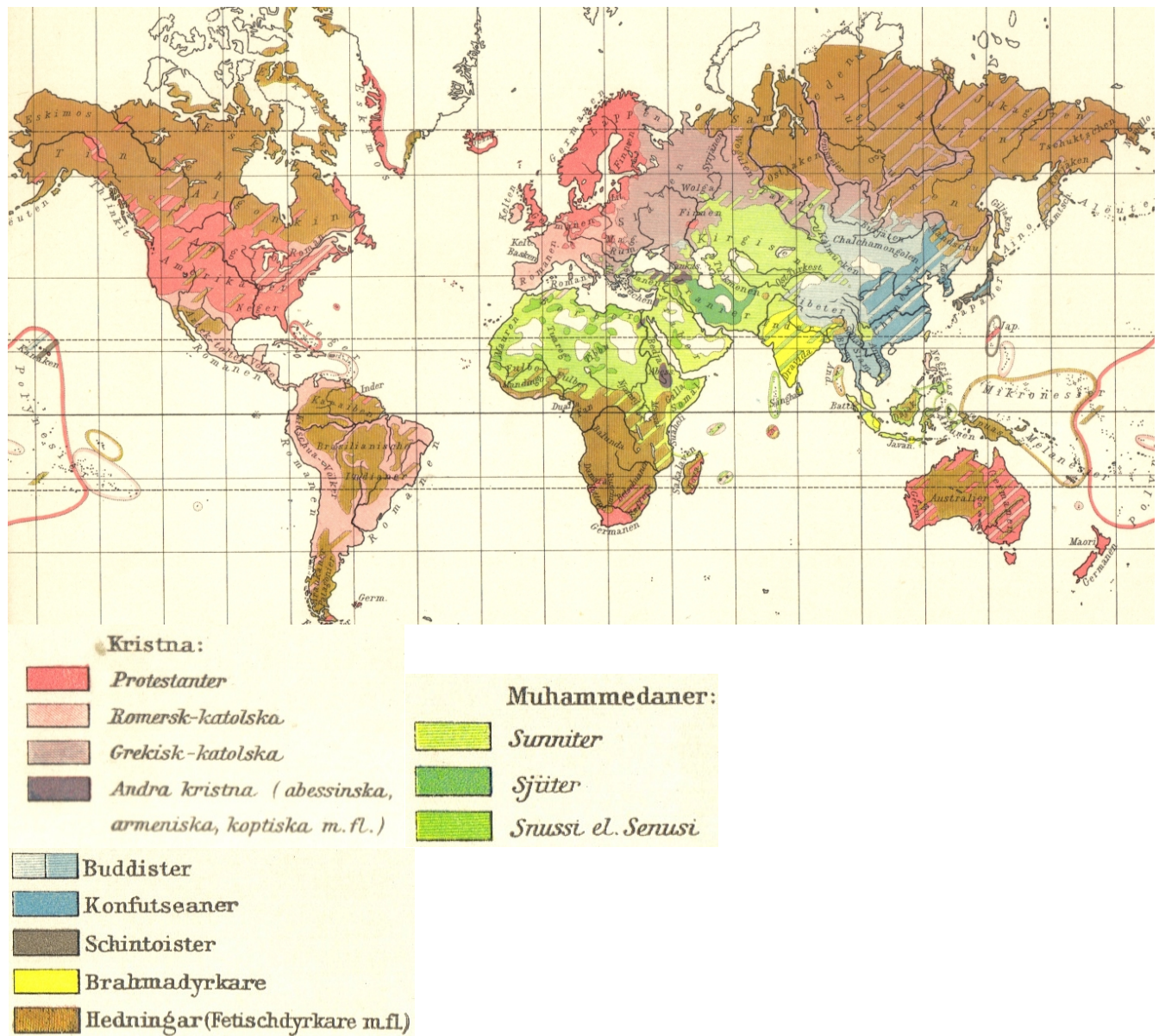
Det finns tre huvudtyper av protestantism: den lutherska, kalvinska och anglikanska.

Kalvinismens grundare schweizaren Jean Calvin var ungefär samtida med Martin Luther. Calvin själv räknade sig som lärjunge till Luther och omfattade läran om rättfärdiggörelsen genom tron. Det för kalvinismen mest utmärkande är predestinationsläran. Gud har utkorat vissa människor till salighet och i sin rättfärdighet bestämt de övriga, den stora massan, till evig fördömdelse. Den troende kalvinisten känner sig vara utkorad, och oavbrutet måste han vara verksam, ty för Guds äras skull är han skapad. Världen och all dess rikedom skall läggas under Gud. Detta har framkallat en verksamhetslust utåt av stor betydelse.

Den anglikanska kyrkan förefaller vara en blandning av katolicism, kalvinism och lutherdom. Stark betoning faller på biskopsämbetet, mässhakar, rökelse, krucifix, Mariadyrkan, böner för de döda osv. Den anglikanska kyrkan finns främst i de forna brittiska kolonierna.

Metodismen grundades år 1730 i Storbritannien.

1878 Frälsningsarmen grundades av den f.d. metodistpastorn William Booth.

Figur 2. Religionsfördelning över jorden ungefär år 1900. Notera att hinduerna på denna karta betecknas som brahmanyarkare.

Religionerna skapar en del uppenbara skillnader som påverkar det dagliga livet, fast det är slående hur lika praktiserande av religion egentligen är, religionerna emellan, för den som verkligen följer respektive regelbok (se tabell 8).

Tabell 8. Regler för den som praktiserar respektive religion.

	Buddhism	Hinduism	Islam	Katolisism	Protestantism	Ortodoxism
Gudstj- änsttid	Få särskilda gudstjänstdagar.	Ingen fast veckodag, däremot många olika datum under året.	Fredagar.		Söndagar.	
Gudstj- änstlokal	Särskilda byggnader som kallas tempel. Därtill har en del altare med buddhafigurer i sitt hem.	Dels särskilda byggnader som kallas tempel, men i många hinduiska hem finns det även ett litet altare med statyer och gudabilder.	Moskén är platsen där man nedfaller till bönen. Vilket kan vara var som helst eller i särskilda byggnader (moskéer).	Särslilda byggnader som kallas kyrkor.		
Bön	Flera gånger om dagen vid "behov".	Flera gånger om dagen vid "behov".	Fem gånger/dag vid fasta gemnsamma tidpunkter.	I enskildhet exempelvis inför måltiderna och vid läggdags.		
Fasta	Endast munkarna fastar.	Man fastar inför heliga högtider	Fasta under den nionde månaden i den muslimska kalendern. Då ska den rättrogne muslimen avstå från mat, dryck, sex och rökning från gryning till skymning.	40 dagar fram till påskdagen med undantag för söndagar.	I protestantisme n ingår ej fastan.	40 dagar fram till påskdagen med undantag för söndagar.
Matres- triktioner	Ej kött, fläsk, fågel, fisk eller skaldjur.	Ej kött, fläsk, fågel, fisk eller skaldjur.	Ej gris. Slaktdjur ska avlivas genom att skära av halspulsådrorna.	Enligt moseböckerna: ej gris eller djur som har många ben, ej fiskar utan fjäll, köttätande fyrfotadjur och fåglar samt skaldjur och insekter.		
Pilgrims- resor	Nej.	Nej.	Ja, till Mecka minst en gång i livet.	Ja, till platser anknutna till olika helgon.	Nej.	Ja, till olika heliga platser.
Stöd till fattiga	En del av vägen till slutmålet (nirvana) är goda gärningar.	En del vägen till slutmålet (nirvana) är goda gärningar.	Allmosegivande är en religiös plikt.	Kyrkan tar in skatt	som delvis går till behövande samt allmosor (kollekt) till behövande.	
Droger	Ej alkohol.	Ej alkohol.	Ej alkohol.	Gärna alkohol utom i vissa frikyrkor.		

Det är rimligt att tro att religionen därutöver även påverkar ekonomiska faktorer, den allmänna ärligheten/korruptionen och eventuellt förekomsten av frosseri (vilket gissningsvis framgår av genomsnittlig BMI). Det finns dock ingen tydlig "vinnarreligion" beträffande de listade faktorerna (tabell 9 + 10), förutom möjligen att de protestantiska länderna genomgående har "bäst" eller näst "bäst" värden.

Tabell 9. Dominerande religion vs diverse data som: korruption, BMI för män och alkoholkonsumtion. Katolska kyrkan= **röd**, ortodoxa kyrkor= **ljusblå**, protestantiska kyrkor= **grön**, ospecificerat kristna= **gul**, islam= **grå**, buddhism= **mörkblå**, hinduism= **rosa**.

Religion	Bra toaletter (%)	Undernäring (%)	Korruption 1=mkt	Offent. Utg för hälsovård (%) av BNP)	Mobiler/ 100 inv.	Bilar& bussar/ 1.000 inv.	Alkohol- kons./ vuxen (l alk/år)	Medel socker- kons- umention (g/dag & pers.)	Medel BMI för män	BNP per inv.	Export av varor och tjänster (% av BNP)	Politiska rättigheter (1= "fullst.")
Katolska kyrkan	79	12	4	5	96	250	9	101	26	10 876	44	2
Ortodoxa kyrkan	91	5	4	4	119	239	13	95	26	7 713	45	3
Protestantiska kyrkan	86	10	6	6	99	393	7	110	27	16 409	42	2
Ospecificerat kristna	56	18	4	4	81	192	7	77	25	5 619	40	3
Islam	59	15	3	2	79	126	3	57	24	4 128	40	5
Buddhism	74	20	4	2	80	86	4	47	22	6 668	41	5
Hinduism	51	14	4	2	61	78	3	65	22	4 455	32	2

Tabell 10. Dominerande religion vs ekonomiska data, korruption, BMI för män och alkoholkonsumtion.
 Katolska kyrkan= **röd**, ortodoxa kyrkor= **ljusblå**, protestantiska kyrkor= **grön**, ospecificerat kristna= **gul**, islam= **grå**, buddhism= **mörkblå**, hinduism= **rosa**.

Land	Bra toaletter (%)	Undernäring (%)	Korruption 1=mkt	Offent. Utg för hälsovård (%) av BNP)	Mobilier/ 100 inv.	Bilar& bussar/ 1.000 inv.	Alkohol- kons./ vuxen (l alk/år)	Medel socker- konsumtion (g/dag & pers.)	Medel BMI för män	BNP per inv.	Export av varor och tjänster (% av BNP)	Politiska rättigheter (1= "fullst.")
Afghanistan	37		2	2	41	23	0		21			7
Albanien	98	5	3	3	142	102	7	66	26	3 719	19	4
Algeriet	95	5	3	4	92		1	85	25	5 327	41	6
Andorra	100			5	77		16		28			1
Angola	57	41	2	2	47	40	5	36	22	1 462	90	6
Antigua & Barbuda		21		3	185		7	96	26	10 196	70	4
Argentina	90	5	3	5	142	314	10	112	28	12 095	11	1
Armenien	90	21	3	2	125	105	11	58	25	2 421	23	4
Australien	100	5	9	6	101	653	10	129	28	27 390	20	1
Azerbajdzjan	45	5	2	1	99		11	44	26	2 475	39	6
Bahamas	100	6	7	4	125	82	9	126	27	17 055	43	1
Bahrain			5	3	124	482	4		28	15 545	89	7
Bangladesh	53	26	3	1	46	2	0	16	20	1 543	14	3
Barbados	100	5	8	4	128	406	7	156	26		50	1
Belgien	100	5	8	7	113	539	11	151	27	27 659	85	1
Belize	90	5		3	62	178	6	137	27	5 682	53	1
Benin	12	12	3	3	80	21	2	16	22	975	15	2
Bhutan	65		6	3	54	38	1		23	3 685	30	7
Bolivia	25	27	3	3	72	68	5	77	24	2 387	18	1
Bosn.-Hercegovina	95	5	3	6	80	170	10	74	27		30	5
Botswana	60	25	6	4	118	113	8	68	22	8 353	53	2
Brasilien	80	6	4	4	104	198	9	153	26	7 154	10	3
Brunei		5	5	2	109	696	2	107	24		67	7
Bulgarien	100	5	3	4	141	295	12	79	27	6 067	56	2
Burkina faso	11	8	3	3	35	11	7	16	21	986	9	4
Burma	81		2	0	1	7	1	36	21		0	7
Burundi	46	62	2	5	14	6	10	5	22	650	8	6
Centralafr. Rep.	34	40	2	1	23	0	3	22	21	1 209	20	3
Chile	96	5	7	4	116	164	9	126	27	9 132	32	2
Colombia	74	9	3	5	94	66	6	134	25	5 974	17	4
Costa Rica	95	5	5	6	65	152	6	156	26	8 170	49	1
Cypern	100	5	6	3	94	622	9	129	27	19 175	55	
Danmark	100	5	9	8	124	466	13	159	26	28 956	47	1
Dem. Rep. Kongo	23		2	-	17	5	4	5	20	602	22	7
Djibuti	56	26	3	6	19		2	77	23	1 857	35	4
Dominica		5	5	4	145		8	104	25	5 677	53	1
Dominikanska rep.	83	24	3	2	90	123	6	110	25	6 395	37	2
Ecuador	92	15	3	2	102	63	9	101	26	3 230	37	3
Egypten	94	5	3	2	87		0	77	27	3 527	16	6
Ekvatorialguinea			2	2	57		6		24	5 707	99	7
El Salvador	87	9	3	4	124	84	4	93	26	4 597	27	2
Elfenbenskusten	23	14	2	1	76		7	33	23	1 589	40	6
Eritrea	14	65	3	2	4	11	2	14	21	1 022	15	7
Estland	95	5	6	4	123	444	16	167	26	9 392	85	1
Etiopien	12	41	3	2	8	3	4	11	20	815	12	5
Fiji		5		3	116	173	2	121	27	4 994	65	6
Filippinerna	76	13	3	1	86	32	6	77	23	4 032	55	2
Finland	100	5	9	6	156	559	13	93	27	26 164	44	1
Frankrike	100	5	7	9	100	600	14	110	26	27 244	29	1
För. arabemiraten	97	5	7	2	145	313	1	104	28	21 478	73	6
Gabon	33	5	3	3	107		9	47	24	5 848	69	5
Gambia	67	19	4	3	86	7	3	74	22	1 631	48	7
Georgien	95	6	4	2	73	116	6	90	26	1 998	23	4
Ghana	13	5	4	4	71	33	3	19	23	1 920	49	2
Grekland	98	5	3	6	108	112	11	96	26	17 057	25	1
Grenada	97	21		4	117		10	153	25	7 317	55	1
Guatemala	81	22	3	2	126	117	4	110	25	4 048	20	3

Tabell 10. Fortsättning.

Land	Bra toa- letter (%)	Under- näring (%)	Korr- uption 1=mkt	Hälso- vård (%) av BNP)	Mobiler	Bilar& bussar	Alko- holkons.	Socker- kons.	Medel BMI för män	BNP per inv.	Export (% av BNP)	Pol. rättig- heter
Guinea	19	16	2	1	40		1	27	23	1 972	24	6
Guinea-bissau	21	22	2	2	39	33	4	16	22	863	32	4
Guyana	81	8	3	7	74	95	10	99	24	3 922	96	2
Haiti	17	57	2	1	40		7	66	24	1 619	13	6
Honduras	71	12	3	4	125	97	5	110	25	2 872	54	3
Indien	31	19	3	1	61		3	66	21	2 364	13	2
Indonesien	52	13	3	1	92	76	1	44	22	2 905	41	3
Irak	73		2	2	76		0		27			7
Iran		5	3	3	91	16	1	71	25	5 806	23	6
Irland	99	5	8	6	105	537	14	115	28	29 155	98	1
Island	100	5	8	8	109	773	6	153	27	28 840	34	1
Israel	100	5	6	5	133	305	3	104	27	23 015	37	1
Italien		5	4	7	135	677	11	85	26	25 905	27	1
Jamaica	83	5	3	2	113		5	148	24	3 597		2
Japan	100	5	8	7	95	595	8	77	24	25 646	11	1
Jemen	52	30	2	2	46	35	0	66	24	822	42	5
Jordanien	98	5	5	5	107	137	1	99	27	4 162	42	4
Kambodja	29	25	2	2	58		5	25	21	1 730	50	6
Kamerun	47	22	3	1	42		8	27	24	1 878	23	7
Kanada	100	5	9	7	71	597	10	173	27	27 503	46	1
Kap Verde	54	11	6	3	75	94	5	88	24	4 555	28	1
Kazakstan	97	5	3	3	123	170	11	71	26	4 345	57	6
Kenya	31	33	2	2	62	21	4	55	22	1 033	22	6
Kina	55	10	4	2	64	32	6	22	23	3 940	23	7
Kirgizistan	93	11	2	4	92	59	5	38	25	1 497	42	6
Kiribati		5	3	16	10	144	4	126	29	4 545	7	1
Komorererna	36	47	2	2	22	33	0	22	22	1 718	17	6
Kongo	30	13	2	2	94	26	4	30	22	1 054	80	6
Kroatien	99	5	4	7	144	377	15	164	27	9 116	42	2
Kuba	91	5	4	10	9	38	6	118	25			7
Kuwait	100	5	5	2	161	502	0	101	29	19 599	56	4
Laos	53	22	2	1	65	21	7	11	21	1 523	30	7
Lesotho	29	14	4	4	32		6	41	22	2 625	33	4
Lettland	78	5	4	4	102	459	13	93	26	7 975	42	1
Libanon		5	3	4	68		2	93	27	4 301	14	6
Liberia	17	32	3	3	39	3	5	11	22		21	5
Libyen	97	5	2	2	172	291	0	90	27		36	7
Lichtenstein					99							1
Litauen		5	5	5	147	479	15	107	27	8 719	45	1
Luxemburg	100	5	9	7	143	512	13		27	50 564	150	1
Madagaskar	11	25	3	3	40		1	22	21	844	31	2
Makedonien	89	5	4	5	105	136		96	26	6 055	49	4
Malawi	56	27	3	6	20	9	2	25	22	583	26	3
Malaysia	96	5	4	2	121		1	112	25	8 573	120	5
Maldiverna	98	10	3	6	157	20	1	77	23		89	6
Mali	36	12	3	3	48	9	1	30	22	785	27	2
Malta	100	5	6	6	109	558	4	132	28	17 635	92	1
Marocko	69	5	3	2	100	71	2	99	26	3 537	28	5
Mauritanien	26	8	2	2	79		0	110	23	1 894	46	6
Mauritius	91	5	5	2	92	150	4	118	25	9 677	61	1
Mexico	85	5	3	3	81	244	8	132	27	9 262	31	2
Mocambique	17	38	3	4	31	10	2	19	22	799	18	3
Moldavien	79	5	3	5	89	120	18	82	24	1 358	50	2
Mongoliet	50	27	3	4	91	61	3	33	25	1 523	56	2
Montenegro	92		4	5	185				27			
Namibia	33	18	4	3	67	109	10	85	23	5 838	41	2
Nauru					60		5		34			1
Nederländerna	100	5	9	7	116	503	10	142	26	29 993	70	1

Tabell 10. Fortsättning.

Land	Bra toa- letter (%)	Under- näring (%)	Korr- uption 1=mkt	Hälso- vård (%) av BNP)	Mobiler	Bilar& bussar	Alko- holkons.	Socker- kons.	Medel BMI för män	BNP per inv.	Export (% av BNP)	Pol. rättig- heter
Nepal	31	17	2	2	31	5	2	11	21	1 325	23	3
Nicaragua	52	19	3	5	65	48	5	99	26	3 131	24	3
Niger	9	16	3	3	25		0	16	21	678	18	4
Nigeria	32	6	2	2	55	31	12	30	23	846	54	4
Nordkorea		35	1	3	2		4	8	22			7
Norge	100	5	9	8	113	572	8	121	27	34 188	47	1
Nya Zeeland		5	10	7	115	729	10	164	28	20 412	36	1
Oman			5	2	166	225	1		26	12 608	59	6
Pakistan	45	25	3	1	59	11	0	74	22	1 881	13	6
Palau				9	71		10		30		10	1
Panama	69	15	3	4	185	188	7	88	26	6 048	73	1
Papua Nya Guinea	45		2	3	28	9	4		25	2 343	66	2
Paraguay	70	10	2	2	92	82	8	63	26	4 165	38	4
Peru	68	16	3	3	100	52	7	104	25	4 724	16	3
Polen	90	5	6	5	120	451	13	123	27	10 772	27	1
Portugal	100	5	6	7	142		15	93	27	18 782	30	1
Qatar	100		7	3	132	724	1		28		67	6
Rumänien	72	5	4		115		15	71	25	5 894	33	2
Rwanda	54	32	5	5	33	4	10	5	23	931	9	7
Ryssland	87	5	2	4	166	245	16	121	26	7 009	44	5
S:t Kitts & Nevis	96	16		3	161		9	156	28	11 132	46	1
Saint Lucia		8	7	3	103		12	99	25	5 897	53	1
S:t Vinc. & Grena.		5	6	3	121	204	5	121	25	5 237	53	2
Salomonöarna		11	3	4	6		2	19	27	1 908	24	4
Samoa	100	5	4	4	91		5	68	30	4 630	34	2
Saudiarabien		5	5	3	188		0	74	28	13 593	44	7
Schweiz	100	5	9	6	124	569	11	164	26	31 446	46	1
Senegal	51	19	3	3	67	20	1	38	22	1 428	28	3
Serbien			3	6	129	223	11		27			
Seychellerna		8	5	4	136	173	11	88	26	16 681	78	3
Sierra Leone	13	35	3	1	34	5	10	11	23	463	18	4
Singapore	100		9	1	144	149	2		24	23 594		5
Slovakien	100	5	4	5	108	282	13	85	27	11 365	71	1
Slovenien	100	5	6	6	105	547	15	41	27	16 836	54	1
Somalia	23		1		7		1		22			6
Spanien	100	5	6	6	112	601	12	93	27	22 003	29	1
Sri Lanka	91	20	3	2	83	58	1	85	22	3 443	39	3
Storbritannien	100	5	8	7	130	527	13	112	27	26 476	28	1
Sudan	34	22	2	1	41	28	3	58	22	1 506	15	7
Surinam	84	15	3	4	170		6	151	25	5 530	20	1
Sverige	100	5	9	7	114	523	10	129	26	26 583	47	1
Swaziland	55	19	3	4	62	89	6	137	23	4 168	76	6
Sydafrika	77	5	4	4	100	159	10	90	27	8 764	28	1
Sydkorea	100	5	5	4	105	338	15	99	24	16 149	39	2
Syrien	96	5	3	2	57	52	1	118	27	3 162	35	7
São Tomé & Prínc.	26	5		5	62	2	9	52	24			1
Tadzjikistan	94	26	2	1	86	38	3	41	24	808	99	6
Tanzania	24	34	3	4	47	12	7	19	22	521	17	4
Tchad	9	39	2	3	23		4	19	21	798	17	6
Thailand	96	16	3	3	101		7	88	23	6 321	67	2
Tjeckien	98	5	4	6	137	470	17	142	28	15 450	63	1
Togo	12	30	2	2	41	2	2	16	22	1 358	31	5
Tonga	96		3	3	52		4		31	6 568	15	5
Trinidad & Tobago	92	11	3	3	141	351	6	156	26	9 092	59	2
Tunisien	85	5	4	3	106	103	1	96	25	6 279	45	6
Turkiet	90	5	4	3	85	131	3	66	27	6 471	20	4
Turkmenistan	98	7	2	1	63	106	5	27	25	3 416	96	7
Tuvalu	84			10	25		2					1

Tabell 10. Fortsättning.

Land	Bra toa- letter (%)	Under- näring (%)	Korr- uption 1=mkt	Hälsö- vård (%) av BNP)	Mobiler	Bilar& bussar	Alko- holkons.	Socker- kons.	Medel BMI för män	BNP per inv.	Export (% av BNP)	Pol. rättig- heter
Tyskland	100	5	8	8	127	623	13	123	27	25 789	33	1
Uganda	48	22	2	2	38	7	12	25	22	1 167	11	6
Ukraina	95	5	2	4	119	140	16	121	25	4 037	62	4
Ungern	100	5	5	5	120	384	16	123	27	12 977	72	1
Uruguay	100	5	7	6	132		8	104	26	8 871	17	1
USA	100	5	7	7	90	820	9	192	28	34 599	11	1
Uzbekistan	100	11	2	2	76		4	11	25	1 498	25	7
Vanuatu	52	5	4	3	119		1	38	27	3 127	44	1
Venezuela		7	2	3	96	147	8	99	27	5 759	30	3
Vietnam	75	11	3	3	175	13	4	36	21	2 040	55	7
Vitryssland	93	5	2	5	108	282	15	90	26	4 803	69	6
Zambia	49	44	3	4	38	18	4	47	21	786	27	5
Zimbabwe	44	30	2	4	60	106	5	104	22	2 499	36	6
Österrike	100	5	8	8	146	556	13	123	26	28 481	46	1

Klimatet förefaller däremot vara den omständighet som verkligen förklarar skillnader länder emellan. Det har så klart betydelse för hur väl människor och hus tidvis behöver vara isolerade emot kyla. Därtill påverkar det i hög grad vad som är traditionella födoämnen. Men därutöver ligger länder som har kalla vintrar på en högre nivå än de som inte har det, beträffande 9 av de 13 faktorer som jämförs här och för de övriga 4 ligger de näst högst (tabell 11+12). I alla fall där länder med kalla vintrar tar 1:a platsen innehas 2:a platsen av länder med mindre kalla (fast dock) vintrar.

Tabell 11. Huvudsakligt klimat²⁴ vs diverse faktorer. Kalla vintrar= **ljusblått**, vanligen mindre kalla vintrar= **grönt**, medelhavs- och ökenklimat, dvs. ofta varmt och torrt, viss årstidsvariation= **gult**, tropiskt, dvs. varmt och fuktigt med, temperaturmässigt sett, inga årstider alls= **rött**.

Klimat	Barn i skolan (%)	Rent vatten (%)	Bra toa- letter (%)	Under- näring (%)	Korr- uption 1=mkt	Mobiler/ 100 inv.	Offent. Utg för hälsovård (%) av BNP)	Bilar& bussar/ 1.000 inv.	Alkoh o- lkons./ vuxen (liter alk/år)	Medel socker- konsumtion (g/dag och person)	Medel BMI för män	BNP per inv.	Export av varor och tjänster (% av BNP)
Kalla vintrar	94	99	91	11	4	102	4	298	11	91	26	10 137	58
Mindre kalla vintrar	85	84	76	6	5	89	4	326	9	84	22	14 044	39
Ej vinter	86	93	69	13	4	92	3	194	4	84	25	8 019	37
Tropiskt	89	91	58	18	3	79	3	88	5	71	24	4 183	40

²⁴. Vilken klimatzon ett land huvudsakligen ligger är baserat på Utrikespolitiska institutets klimatbeskrivningar, i kombination med data i kartboken: Nordstedts världsatlas, (Nordstedts, Stockholm, 2011).

Tabell 12. Huvudsaklig klimatzon vs de diskuterade faktorerna. Kalla vintrar= **ljusblått**, vanligen mindre kalla vintrar= **grönt**, medelhavs- och ökenklimat, dvs. ofta varmt och torrt, viss årstidsvariation= **gult**, tropiskt, dvs. varmt och fuktigt med, temperaturmässigt sett, inga årstider alls= **rött**.

Land	Barn i skolan (%)	Rent vatten (%)	Bra toa- letter (%)	Under- näring (%)	Korr- uption 1=mkt	Mobiler/ 100 inv.	Offent. Utg för hälsovård (% av BNP)	Bilar& bussar/ 1.000 inv.	Alkoh ol- kons./ vuxen (liter ren	Medel socker- konsumtion (g/dag och person)	Medel BMI för män	BNP per inv.	Export av varor och tjänster (% av BNP)
Afghanistan		78	37		2	41	2	23	0		21		
Albanien	85	96	98	5	3	142	3	102	7	66	26	3 719	19
Algeriet	95	85	95	5	3	92	4		1	85	25	5 327	41
Andorra	84	100	100			77	5		16		28		
Angola		60	57	41	2	47	2	40	5	36	22	1 462	90
Antig. & Barbuda	90	95		21		185	3		7	96	26	10 196	70
Argentina		98	90	5	3	142	5	314	10	112	28	12 095	11
Armenien		98	90	21	3	125	2	105	11	58	25	2 421	23
Australien	97	100	100	5	9	101	6	653	10	129	28	27 390	20
Azerbajdzjan	86	88	45	5	2	99	1		11	44	26	2 475	39
Bahamas	99	98	100	6	7	125	4	82	9	126	27	17 055	43
Bahrain		100			5	124	3	482	4		28	15 545	89
Bangladesh	89	85	53	26	3	46	1	2	0	16	20	1 543	14
Barbados		100	100	5	8	128	4	406	7	156	26		50
Belgien	99	100	100	5	8	113	7	539	11	151	27	27 659	85
Belize	100	99	90	5		62	3	178	6	137	27	5 682	53
Benin	94	84	12	12	3	80	3	21	2	16	22	975	15
Bhutan	88	99	65		6	54	3	38	1		23	3 685	30
Bolivia		96	25	27	3	72	3	68	5	77	24	2 387	18
Bosn.-Hercegov.	87	100	95	5	3	80	6	170	10	74	27		30
Botswana		99	60	25	6	118	4	113	8	68	22	8 353	53
Brasilien		99	80	6	4	104	4	198	9	153	26	7 154	10
Brunei	97			5	5	109	2	696	2	107	24		67
Bulgarien	98	100	100	5	3	141	4	295	12	79	27	6 067	56
Burkina faso	64	95	11	8	3	35	3	11	7	16	21	986	9
Burma		75	81		2	1	0	7	1	36	21		0
Burundi	99	83	46	62	2	14	5	6	10	5	22	650	8
Centralafr. Rep.	67	92	34	40	2	23	1	0	3	22	21	1 209	20
Chile		99	96	5	7	116	4	164	9	126	27	9 132	32
Colombia	93	99	74	9	3	94	5	66	6	134	25	5 974	17
Costa Rica		100	95	5	5	65	6	152	6	156	26	8 170	49
Cypern	99	100	100	5	6	94	3	622	9	129	27	19 175	55
Danmark	96	100	100	5	9	124	8	466	13	159	26	28 956	47
Dem.Rep. Kongo		80	23		2	17	-	5	4	5	20	602	22
Djibuti	45	98	56	26	3	19	6		2	77	23	1 857	35
Dominica	98			5	5	145	4		8	104	25	5 677	53
Dominikanska rep.		87	83	24	3	90	2	123	6	110	25	6 395	37
Ecuador		97	92	15	3	102	2	63	9	101	26	3 230	37
Egypten	95	100	94	5	3	87	2		0	77	27	3 527	16
Ekvatorialguinea	57				2	57	2		6		24	5 707	99
El Salvador		94	87	9	3	124	4	84	4	93	26	4 597	27
Elfenbenskusten	57	93	23	14	2	76	1		7	33	23	1 589	40
Eritrea	37	74	14	65	3	4	2	11	2	14	21	1 022	15
Estland		99	95	5	6	123	4	444	16	167	26	9 392	85
Etiopien	84	98	12	41	3	8	2	3	4	11	20	815	12
Fiji				5		116	3	173	2	121	27	4 994	65
Filippinerna		93	76	13	3	86	1	32	6	77	23	4 032	55
Finland	96	100	100	5	9	156	6	559	13	93	27	26 164	44
Frankrike	99	100	100	5	7	100	9	600	14	110	26	27 244	29
För. arabemiraten	98	100	97	5	7	145	2	313	1	104	28	21 478	73
Gabon		95	33	5	3	107	3		9	47	24	5 848	69
Gambia	76	96	67	19	4	86	3	7	3	74	22	1 631	48
Georgien	100	100	95	6	4	73	2	116	6	90	26	1 998	23
Ghana	76	90	13	5	4	71	4	33	3	19	23	1 920	49
Grekland		100	98	5	3	108	6	112	11	96	26	17 057	25
Grenada		97	97	21		117	4		10	153	25	7 317	55

Tabell 12. Fortsättning.

Land	Skola (%)	Vatten (%)	Toa- letter (%)	Under- näring (%)	korr- uption	Mobiler	Hälso- vård (%)	Bilar & bussar	Alko- hol (l/år)	Socket- kons.	BMI för män	BNP/ inv.	Export (%)
Guatemala		98	81	22	3	126	2	117	4	110	25	4 048	20
Guinea	74	89	19	16	2	40	1		1	27	23	1 972	24
Guinea-bissau		83	21	22	2	39	2	33	4	16	22	863	32
Guyana	99	98	81	8	3	74	7	95	10	99	24	3 922	96
Haiti		71	17	57	2	40	1		7	66	24	1 619	13
Honduras		95	71	12	3	125	4	97	5	110	25	2 872	54
Indien		96	31	19	3	61	1		3	66	21	2 364	13
Indonesien	98	89	52	13	3	92	1	76	1	44	22	2 905	41
Irak		91	73		2	76	2		0		27		
Iran		98		5	3	91	3	16	1	71	25	5 806	23
Irland	97	100	99	5	8	105	6	537	14	115	28	29 155	98
Island	98	100	100	5	8	109	8	773	6	153	27	28 840	34
Israel	97	100	100	5	6	133	5	305	3	104	27	23 015	37
Italien		100		5	4	135	7	677	11	85	26	25 905	27
Jamaica		98	83	5	3	113	2		5	148	24	3 597	
Japan	100	100	100	5	8	95	7	595	8	77	24	25 646	11
Jemen		72	52	30	2	46	2	35	0	66	24	822	42
Jordanien		98	98	5	5	107	5	137	1	99	27	4 162	42
Kambodja		81	29	25	2	58	2		5	25	21	1 730	50
Kamerun	92	92	47	22	3	42	1		8	27	24	1 878	23
Kanada		100	100	5	9	71	7	597	10	173	27	27 503	46
Kap Verde	83	85	54	11	6	75	3	94	5	88	24	4 555	28
Kazakstan	99	99	97	5	3	123	3	170	11	71	26	4 345	57
Kenya	83	83	31	33	2	62	2	21	4	55	22	1 033	22
Kina		98	55	10	4	64	2	32	6	22	23	3 940	23
Kirgizistan	91	99	93	11	2	92	4	59	5	38	25	1 497	42
Kiribati				5	3	10	16	144	4	126	29	4 545	7
Komorererna		91	36	47	2	22	2	33	0	22	22	1 718	17
Kongo		95	30	13	2	94	2	26	4	30	22	1 054	80
Kroatien	95	100	99	5	4	144	7	377	15	164	27	9 116	42
Kuba	100	96	91	5	4	9	10	38	6	118	25		
Kuwait		99	100	5	5	161	2	502	0	101	29	19 599	56
Laos		72	53	22	2	65	1	21	7	11	21	1 523	30
Lesotho	73	97	29	14	4	32	4		6	41	22	2 625	33
Lettland	94	100	78	5	4	102	4	459	13	93	26	7 975	42
Libanon	91	100		5	3	68	4		2	93	27	4 301	14
Liberia		79	17	32	3	39	3	3	5	11	22		21
Libyen			97	5	2	172	2	291	0	90	27		36
Lichtenstein	90					99							
Litauen	97			5	5	147	5	479	15	107	27	8 719	45
Luxemburg		100	100	5	9	143	7	512	13		27	50 564	150
Madagaskar		71	11	25	3	40	3		1	22	21	844	31
Makedonien	93	100	89	5	4	105	5	136		96	26	6 055	49
Malawi	91	95	56	27	3	20	6	9	2	25	22	583	26
Malaysia		100	96	5	4	121	2		1	112	25	8 573	120
Maldiverna		99	98	10	3	157	6	20	1	77	23		89
Mali	77	81	36	12	3	48	3	9	1	30	22	785	27
Malta		100	100	5	6	109	6	558	4	132	28	17 635	92
Marocko	90	98	69	5	3	100	2	71	2	99	26	3 537	28
Mauritanien	76	52	26	8	2	79	2		0	110	23	1 894	46
Mauritius	94	100	91	5	5	92	2	150	4	118	25	9 677	61
Mexico		96	85	5	3	81	3	244	8	132	27	9 262	31
Mocambique	91	77	17	38	3	31	4	10	2	19	22	799	18
Moldavien	90	96	79	5	3	89	5	120	18	82	24	1 358	50
Mongoliet	100	97	50	27	3	91	4	61	3	33	25	1 523	56
Montenegro	88	100	92		4	185	5				27		
Namibia	90	99	33	18	4	67	3	109	10	85	23	5 838	41

Tabell 12. Fortsättning.

Land	Skola (%)	Vatten (%)	Toa- letter (%)	Under- näring (%)	korr- uption	Mobiler	Hälso- vård (%)	Bilar & bussar	Alko- hol (l/år)	Socket- kons.	BMI för män	BNP/ inv.	Export (%)
Nauru		90				60			5		34		
Nederländerna	99	100	100	5	9	116	7	503	10	142	26	29 993	70
Nepal		93	31	17	2	31	2	5	2	11	21	1 325	23
Nicaragua		98	52	19	3	65	5	48	5	99	26	3 131	24
Niger	54	96	9	16	3	25	3		0	16	21	678	18
Nigeria		75	32	6	2	55	2	31	12	30	23	846	54
Nordkorea		100		35	1	2	3		4	8	22		
Norge	99	100	100	5	9	113	8	572	8	121	27	34 188	47
Nya Zeeland	99	100		5	10	115	7	729	10	164	28	20 412	36
Oman	81	92			5	166	2	225	1		26	12 608	59
Pakistan	66	95	45	25	3	59	1	11	0	74	22	1 881	13
Palau						71	9		10		30		10
Panama	98	97	69	15	3	185	4	188	7	88	26	6 048	73
Papua Nya Guinea		87	45		2	28	3	9	4		25	2 343	66
Paraguay	86	99	70	10	2	92	2	82	8	63	26	4 165	38
Peru		90	68	16	3	100	3	52	7	104	25	4 724	16
Polen	96	100	90	5	6	120	5	451	13	123	27	10 772	27
Portugal	99	99	100	5	6	142	7		15	93	27	18 782	30
Qatar	98	100	100		7	132	3	724	1		28		67
Rumänien	96		72	5	4	115			15	71	25	5 894	33
Rwanda		77	54	32	5	33	5	4	10	5	23	931	9
Ryssland		98	87	5	2	166	4	245	16	121	26	7 009	44
S:t Kitts & Nevis	94	99	96	16		161	3		9	156	28	11 132	46
Saint Lucia	93	98		8	7	103	3		12	99	25	5 897	53
S:t Vinc. & Grenad.	98			5	6	121	3	204	5	121	25	5 237	53
Salomonöarna				11	3	6	4		2	19	27	1 908	24
Samoa	99		100	5	4	91	4		5	68	30	4 630	34
Saudiarabien	86	97		5	5	188	3		0	74	28	13 593	44
Schweiz	100	100	100	5	9	124	6	569	11	164	26	31 446	46
Senegal	75	92	51	19	3	67	3	20	1	38	22	1 428	28
Serbien	96				3	129	6	223	11		27		
Seychellerna	94	100		8	5	136	4	173	11	88	26	16 681	78
Sierra Leone		86	13	35	3	34	1	5	10	11	23	463	18
Singapore		100	100		9	144	1	149	2		24	23 594	
Slovakien		100	100	5	4	108	5	282	13	85	27	11 365	71
Slovenien	98	100	100	5	6	105	6	547	15	41	27	16 836	54
Somalia		67	23		1	7			1		22		
Spanien	100	100	100	5	6	112	6	601	12	93	27	22 003	29
Sri Lanka	95	98	91	20	3	83	2	58	1	85	22	3 443	39
Storbritannien		100	100	5	8	130	7	527	13	112	27	26 476	28
Sudan		64	34	22	2	41	1	28	3	58	22	1 506	15
Surinam		97	84	15	3	170	4		6	151	25	5 530	20
Sverige	96	100	100	5	9	114	7	523	10	129	26	26 583	47
Swaziland		92	55	19	3	62	4	89	6	137	23	4 168	76
Sydafrika	90	99	77	5	4	100	4	159	10	90	27	8 764	28
Sydkorea	99	100	100	5	5	105	4	338	15	99	24	16 149	39
Syrien		94	96	5	3	57	2	52	1	118	27	3 162	35
São Tomé & Prínc.	98	89	26	5		62	5	2	9	52	24		
Tadzjikistan		94	94	26	2	86	1	38	3	41	24	808	99
Tanzania	97	80	24	34	3	47	4	12	7	19	22	521	17
Tchad		67	9	39	2	23	3		4	19	21	798	17
Thailand	90	99	96	16	3	101	3		7	88	23	6 321	67
Tjeckien		100	98	5	4	137	6	470	17	142	28	15 450	63
Togo	95	87	12	30	2	41	2	2	2	16	22	1 358	31
Tonga		100	96		3	52	3		4		31	6 568	15
Trinidad & Tobago	96	98	92	11	3	141	3	351	6	156	26	9 092	59
Tunisien	99	99	85	5	4	106	3	103	1	96	25	6 279	45
Turkiet		100	90	5	4	85	3	131	3	66	27	6 471	20
Turkmenistan		97	98	7	2	63	1	106	5	27	25	3 416	96
Tuvalu		98	84			25	10		2				
Tyskland	100	100	100	5	8	127	8	623	13	123	27	25 789	33
Uganda	92	91	48	22	2	38	2	7	12	25	22	1 167	11

Tabell 12. Fortsättning.

Land	Skola (%)	Vatten (%)	Toa- letter (%)	Under- näring (%)	korr- uption	Mobiler	Hälso- vård (%)	Bilar & bussar	Alko- hol (l/år)	Socket- kons.	BMI för män	BNP/ inv.	Export (%)
Ukraina	89	98	95	5	2	119	4	140	16	121	25	4 037	62
Ungern	96	100	100	5	5	120	5	384	16	123	27	12 977	72
Uruguay		100	100	5	7	132	6		8	104	26	8 871	17
USA	92	100	100	5	7	90	7	820	9	192	28	34 599	11
Uzbekistan	90	98	100	11	2	76	2		4	11	25	1 498	25
Vanuatu		96	52	5	4	119	3		1	38	27	3 127	44
Venezuela	94			7	2	96	3	147	8	99	27	5 759	30
Vietnam		99	75	11	3	175	3	13	4	36	21	2 040	55
Vitryssland		100	93	5	2	108	5	282	15	90	26	4 803	69
Zambia	92	87	49	44	3	38	4	18	4	47	21	786	27
Zimbabwe		99	44	30	2	60	4	106	5	104	22	2 499	36
Österrike		100	100	5	8	146	8	556	13	123	26	28 481	46